

**незалежная
газета**

№ 44 (642) 25 лістапада 2009

www.nn.by

наша Ніва

ПЕРШАЯ БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

Заснаваная ў лістападзе 1906. Адноўленая ў маі 1991. Выдавец: Прыватнае прадпрыемства «Суродзічы». Выходзіць штотыднёва, у серады

**Грып сыходзіць,
але не
развітваецца**

Старонка 2

**«Вялікі
брат»
ад МТС**

Старонка 12

**Навумай
супраць
Лукашэнкі**

Старонка 6

У НУМАРЫ

**«Звязда» пачала
пляжыць Расію**

За апошні тýдзень дзяржаўная газета апубліковала трэх вельмі крытычныя матэрыялы.

Старонка 3.

**Рандэву з Іванам
Жахлівым**

Новыя расійскія пра старыя расійскія праблемы. Старонка 12.

Цуд з рухавічком

Дзяўчыне з Бабруйска, якая не можа хадзіць, моладзь сабрала гроши на электрычны вазак.

Старонка 10.

Аляксандр Кулінковіч

Калі ты забаронены, ты не развіваешся.

Старонка 13.

**«Наша Ніва»
з'яўляецца ў кіесках
у Мінску ў сераду
ад абеду,
у рэгіёнах —
у чацвер.
На газету можна
і падпісацца —
глядзі старонку 2.**

23 лістапада прэзідэ́нт
Расіі даў інтар’ю
чытыраццаці
беларускім СМІ.
Рэпартаж рэдактара
«Нашай Нівы»
Андрэя Скурко
з Барвіхі.

**Элегантны кляштар
у Барунах ператварылі
ў туалет**

Рэпартаж Юліі Дарашкевіч. Старонка 16.

«Мы не заўважылі, як падышла смерць»

Сям’ю мінчанку Алесі Коршак пандэмія грыпу не праста зачаліла. Яна яе разбурыла. У адной сталічнай кватэры на вірусную пнеўманію захварэлі троє — сама Алеся, яе муж Сяргей і свякроўка Галіна Філіпавна. Мужа выратаваць не ўдалося.

Эпідэмія віруснай пнеўманіі, страшная — што б ні казалі ўлады — нават у сухой медыцынскай статыстыцы, становіцца праста невыносна страшнай, калі гаворка заходзіць пра канкрэтныя чалавечыя лёссы.

Шмат хто чуя пра тое, што ў далёкага сваёга суседа знайшлі сінія грып, ці чытаў такія гісторыі ў інтэрнэце. Але чуць пра некага і сутыкнуцца з трагедыйным лоб у лоб — прынцыпова розныя рэчы.

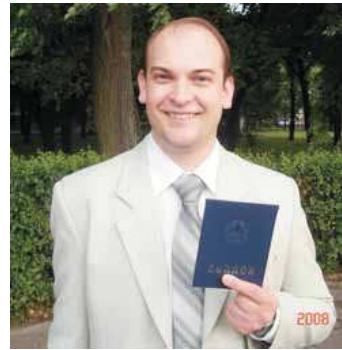
Першыя дні хваробы

Супрацоўніца «Беларускай энцыклапедыі» Алеся — прыгожая маладая жанчына, яшчэ нядзённа пічастая жонка. Ціпер яна не можа гаварыць без слёз. Лістапад 2009 года кардынальна амняці ўе лёс.

За час размовы Алеся ні разу не здолела прамовіць слова «памер», расказываючы пра Сяргея. Альбо спрабавала іншай набудаваць фразу, альбо праста праніскала страшнае слова.

Працяг на старонцы 5.

Міністэрства інформаціі вынесла папярэдніе «Нашай Ніве» за артыкул пра эпідэмію грыпу. Адначасова папярэджанні атрымалі таксама «Комсомольская правда» ў Беларусі» і «Народная воля». Старонка 7.

Сяргей Коршак згарэў
за некалькі дзён.

Грып сыходзіць, але не развітваецца

У снежні нас чакае новая эпідэмія.

Вірусная навала адступае, канстатуюць медыкі. На мінімумі тыдня колькасць звяротуў з нагоды ВРВІ зменшалася больш чым напалому. Такая карціна назіраецца па ўсіх краінах. Спала і хвалі панікі: амаль зісклі чэргі ў аптэках. Аднак раслабляючыя рана усненіі нас чакае новая эпідэмія грыпу.

У адразуннені ад кастрычніцай хвалі, у снежні прыйдзе сезонная навала, да якой медыкі ў гэтыя перыяд рыхтуюцца штогод.

На сёняшні дзень сезоннага грыпу — прышчэпленія больш за 977 тысіч чалавек — на 31,4% больш, чым летасць. Планавая вакцынаванія скончылася, але людзі працягваюць прышчэплівача з свае грошы, за кошт мясцовых бюджетаў.

Чакаеца новое паступленне замежных вакцынай у канцы лістапада — пачатку снежня. Суспектава арганізацыя аховы зদароўя пастаўляла ў Беларусь 60 тысяч упакоўкав альтыўрвіснага сродку Таміфлю. Перад наступнам новай эпідэміі лекары нагадваюць: строгае выкананне правілаў асабістай гігіеніі перадусім; калі захворванні не ўдалося пазбегнуць, не пераносіце хваробу на нахах, не ціцніце да апонніяга са звяротам да лекараў.

Сямён Печанко

Не ўсё ў жыцці апошні раз

Падпісацца можна праз Рэдакцыю і праз «Белпошту». Мы рэкамендуем — праз Рэдакцыю

Цана падпіскі праз Рэдакцыю на месец складае **6000 рублёў**.

Наша сістэма дастаўкі газеты за 3 гады даказала сваю надзеінасць. Усе тэя, каго такі спосаб атрымання газеты задавальняе, хай застаноцца вернымі такой падпісцы.

Мы зможем дастаўляць Вам газету хутчэй або з той жа хуткасцю, што «Белпошта».

Падпісныя індэксы ў каталогу «Белпошты»: для людзей — 63125, для прадпрыемстваў — 631252.

Падпісацца можна на кожнай пошце. Цана гэтай падпіскі — 8 520 руб. на месец.

КАМЕНТАР РЭДАКЦЫИ

Мытны саюз: Беларусі трэба падтрымка

Брусяль павінен даць сігнал, што кампенсуе Мінску часовыя страты ад непадпісання Мытнага саюза з Расіяй.

Фактычна, Беларусь была ў Мытным саюзе з Расіяй усе гэтыя гады. Апроч некалькіх другарадных (хоч і важных для некаторых груп населеніцца, як мыта на ўвоз аўтамабіляў) падзень, беларуская мытная палітыка была абліспотна прывязаная да расійскай. Падпісанне Мытнага саюза Беларусі, Казахстана і Расіі мае забетанаваць гэтую арматуру.

Такі Мытны саюз — канструкцыя ідалагічна пі, прынасі, вытворчыя таіх канструкцый. На нарадзе па Мытным саюзе Лукашэнка ўпершыню ясна адмініструючыне ў структуры эканомік і доўгачасовых інтэрэсах цэнтрализаванай краіны Беларусі і ўраазіціўных сыравінных гігантаў Расіі і Казахстана. Перш Беларуссю — зусім іншыя перспектывы.

Мытны саюз апраўдаўваючы неабходнасцю прывілеяванага доступу да расійскага рынку (пра ўнутрырасійскія цэнны на вуглевадородаў большы не мройца). Аднак Фінляндцыя дзесяцігоддзім падтрымліваюць выдатныя палітычныя і эканамічныя адносіны, не ўваходзячы ў інтэграцыйную канструкцыю, здолбілы аблекаваць яе суворэйштвам. Яна экспартавала ў Расію і імпартавала з Расіі ўсё патрабава.

За гэтым быў палітычны выбар: інтэграцыя з гіганцамі і імперскімі суседамі непазбожна відзе да нераўнапраўя.

Але за гэтым быў і абарона нацыянальнай этнічнай працы, этыкі ўзаемадносаў — найблізчага скарбу як напага, так і фінансага, не толькі культурнага, але і эканамічнага.

Стаўленне беларускіх прымаслоўцаў і вытворчыя паслут да кірунку эканамічнай інтэграцыі розніца ў залежнасці ад таго, адкуль яны імпартуюць і куды экспартуюць. Жлобін, Азот і Нафттан і падобныя будуть цінгуты за Мытны саюз. Аднак у краіне сформаваліся і ўплывовыя групы інтэрсаў, арментаўніцтва і, галубо, гатовыя да адаптациі да єўрапейскіх стандартоў.

Непадпісанне Мытнага саюза — будымъ рэалістамі — прывіде да карных мераў Масквы. Расія не прыдумае нічога фатальнага — лепей разарваць Мытны саюз,

пакуль БТС-2 і «Нордстрым» не гатовыя. А галоўнае, Беларусь заўжды будзе мець козыр калінінградскага транзіту, нават калі замарозіць вайсковыя аўтадынні з Расіяй.

У цалым, Расія не пойдзе на крайнія меры кінфрантыцы, якую б ступень неінтарнісці ні абрала Беларусь, бо Беларусь знаходзіцца заблізка ад Масквы. Расія заўжды будзе защищаная ў наўянасці на гэтым кірунку добрага суседа, а не слабага ці моцнага ворага.

Меры Масквы — адносны рост цэнзу на газ і/ци нафту, зніжэнне прэферэнціяў ў гандлі не наянісць фатальнае шкоды беларускай гаспадарцы. Рост цэнзу прывіде да выгладненія росту энергетыкі.

Харчавая прымасловасць пераўтрымешца на рынку ЕС.

Аднак у короткасавай перспектыве Беларусь у пўнім сэнсе панерпіцца.

Было бы своечасова, калі Беларусь мела гарантыйны атрымліваць прымасловіцца грошовымі пераводамі на пісцінінеру, якія

найбольшую суму пераводай, якую можна атрымліваць на прыцягу года без дэкларавання і падатку. Паводле яе слоў, «гэта будзе лічба з трывм нулямі».

ЯМ, СМ

СЦІСЛА

Цана на аднапакаёўкі дабралаася да \$1500 за метр

Цана квадратнага метра жылля ў Мінску за месец зурсла на \$25. Цяпер яна складае \$1399. Аднапакаёўкі яшчэ даражэйшыя. У іх квадратны метр каштуе \$1500.

У АМОНе створаны жаночы ўзвод

У палку міціці спецыяльнага прызначэння ГУС Мінгарвыканкама створаны жаночы ўзвод з 16 чалавек. Пераважная большасць — ваеннаслужачыя — спартсменкі. Ёсць майстры спорту па тайландскім боксе, лёгкай атлетыцы, розных відаў барацьбы. Задачы дэйгучі ад задачі халег-мужчын у палку не розніца. Акрамя таго, у іх функцыі ўваходзіць нагляд жаночыя мерапрыемствы.

Дэклараванне грашовых пераводоў з-за мяжы будзе частковая адмененае

Пра гэта паведаміла намеснік міністра па падатках і зборах Ларыса Кандратава: «Цяпер гучаньчы прэтэнзіі ад насељніцтва, асабільна ад пісцінінеру, якія атрымліваюць грашовымі пераводамі пісцінінай сумы», — сказала яна. Плануецца вызначыць найбольшую суму пераводай, якую можна атрымліваць на прыцягу

года без дэкларавання і падатку.

Паводле яе слоў, «гэта будзе лічба з трывм нулямі».

ЯМ, СМ

Каб штотыдзень атрымліваць газету, дасылайце адрады і гроши ў газету. Конт на месец — 6 тыс. рублёў.

1) Просім у бланку банкаўскага паведамління із Рэдакцыі свае адрады і тэлефоны. Гэта можна зрабіць праз: тэлефоны: (017) 284-73-29, (029) 260-78-32, (029) 618-54-84, e-mail: dastauka@nn.by, паштовы адрас: 220050, г.Мінск, а/c 537.

2) Просім у бланку банкаўскага паведамління із паштовага пераказу дакладна і разборліва пазначаць адрас, у тым ліку паштовы індэкс і код пад'езду.

Дзякую падпісчыкам

А.Т., Ірыне З. са Смалявіцкага раёна.

А.С. з Мінскага раёна. Сяргею Ж. з Клецкага раёна. Леакадзію Н. з Валожынскага раёна.

Але А. з Магілёва. Паўлу С. з Горацкага раёна. У.Я. з Барысаўскага раёна.

Андрэю Н. з Полацка. Адзе Р. з Шаркоўшчынскага раёна.

А.К. з Крупскага раёна. С.Ц. з Маладзечанскага раёна. Г.Л., Ігару С., А.Л., І.А., Г.Г., Алене М., В.К., А.Х., Н.Х., Ірыне С., Аляксандру Я., Юрію Л., Віталію Ч., Таццяне Н. з Мінска.

ПАВЕДАМЛІННЕ		Касір	
ІВУП "Сурогач", УНН 190 786 828 МПД ААТ "Белвестбанк", вул. Калектарная, 11, Мінск, код 764			
Рахунак атрыманы	3012 206 280 014	Асабіна рэгістру	
Грошавыя, ням. вынаходнікі, сумы			
Від аплаты		Дата	Сума
За газету "Наша Ніва"			
Агулам			
ІВУП "Сурогач", УНН 190 786 828 МПД ААТ "Белвестбанк", вул. Калектарная, 11, Мінск, код 764			
Рахунак атрыманы	3012 206 280 014	Асабіна рэгістру	
Грошавыя, ням. вынаходнікі, сумы			
Від аплаты		Дата	Сума
За газету "Наша Ніва"			
Агулам			

У Еўропе запатрабаваныя «майстры кампрамісаў»

Прэзідэнтам Еўрасаюза стаў бельгіец Херман ван Ромпей.

Выбары першага пастаўніка старшыні Рады Еўрасаюза праходзілі 19 лістапада ў Брюселе. Сярод найболыш верагодных кандыдатураў заніць пасаду прэзідэнта ЕС называліся былы прэм'ер-міністр Вялікабрытаніі Тоні Блэр, кіраўнік урада Галандыі Ян-Патэр Балкененда, экспрэзідэнт Латвіі Вайра Віке-Фрэйбергер, былы прэм'ер Італіі Масіма д'Алема.

Тым не менш, яшчэ напярэдадні сустэрночы ў Брюселе фаварытам выбараў стаўся малавядомы старшыня ўрада Бельгіі Херман ван Ромпей. Менавіта гэты 62-гадовы палітык аказаўся той кампраміснай фігурай, якая задаволіла ўсіх 27 членоў Еўрапейскага саюза.

Прем'ер-міністрам Бельгіі ван

Вываліць палітвізінгу, адмінінцы візы

На мінімум тыдні ў Брюселе таксама прыйшоў Форум грамадзянскай супольнасці краін-удзельніц «Хоўднія партнёры». Беларусь на гэтым мераприемстве прадстаўлялі 27 дзяржаўных і недзяржаўных грамадскіх арганізацій. Менавіта з падачы удзельніка беларускай дэлегацыі, прадстадаўніка Асамблеі наўгадавых арганізацій Сяргея Мацкевіча быў прыняты рэзалюцыя, якая заклікае вываліць палітвізінгу адмінінцы візы для грамадзян шасці краін (Беларусь, Украіна, Малдова, Грузія, Арmenія, Азербайджан).

Якраз Мацкевіч быў абраны для выступу на саміце краін Еўрасаюза,

што пройдзе ў снежні ў Стакгольме,

каб даснечы пазицію Форуму

грамадзянскай супольнасці.

Ромпей стаў год назад, але перад гэтым каралю краіны Альберту II давялося дотыка гэлдзіца на пасаду. Ван Ромпей належыць да хрысціянска-дэмакратычнай партыі фландаўцаў. На пасадзе прэм'ер-міністра яму атрымалася зменіць напружанасць у краіне, якая існуе між двума этнічнымі групамі — фландаўцаў і валонам. Новага прэзідэнта ЕС яшчэ называюць «майстрам кампрамісаў».

Да выканання сваіх абавязкаў ван Ромпей прыступіў з 1 студзеня 2010 года. Тэрмін ягона гарадзіштва разлічаны на 2,5 года, з правам пераабрання.

Таксама з Новага года працу на пасадзе міністра замежных спраў Еўрасаюза начне брытанская баранэса Кэтрын Эштран. Раней яна была ёўракамісарам па гандлі.

У 1999 годзе Кэтрын Эштран атрымала пажыццёвы тытул баранэса, а таксама месца ў Палаце лордаў брытанскага парламента. Амаль дзесяць гадоў працевала ў лейбaryсцкім урадзе Вялікабрытаніі — у міністэрствах адукацыі, кансультатыўных спраў і юстыцыі. У 2006 годзе яна была назначана «Палітыкам года» ў Вялікабрытаніі.

Пасада прэзідэнта і міністра замежных спраў Еўрасаюза з'явілася пасля таго, як прэзідэнт Чэхіі Вацлаў Клаус, апошні з усіх кіраўнікоў краін ЕС, падпісаў Лісабонскую дамову. Раней старшыні Рады Еўрасаюза

У Беларусі такога б прэзідэнтам не выбралі.

з быў прэм'ер-міністр ці прэзідэнт той краіны, якая старшынявала ў ЕС.

Прэзідэнт Еўрасаюза ў асноўным адміністрацыйная пасада, якая не мае выкананых функцый. Ван Ромпей будзе несці адказнасць за падрыхтоўку самітаў, выніковых спраўазадач,

прэзентацыю Еўрасаюза за мяжой, выступаць ад імя абыяднанай Еўропы.

У свой час дзяржсакратар ЗША Генры Кісінджэр пажартаваў: «Каму патэлефанаваць, каб даведацца меркаванне Еўропы?» Цяпер меркаванне Еўропы можна будзе даведацца ў

Камунікацыйны Козік

На Форуме грамадзянскай супольнасці прысутнічай старшыня дзяржкайной Федэральнай прафсаюзу Беларусі Леандр Козік. Прэз-сакратарка «Маладога фронту» Таццяна Шапуцька кажа, што Козік актыўна ішоў на контакт з іншымі удзельнікамі дэлегацыі. «Адразу падышоў да нашага стала, сказаў, што тут сядзіць сапраўдныя беларусы. Раздадзісці свае візіткі і зазначыў, што будзе рады прыгнічніць з намі контакт ужо ў Беларусі», — каже Таццяна Шапуцька. Адзіна, што не спадабалася Козіку, гэта тое, што ўдзельнікі наступных падобных Форуму будзе вызначаць Еўракамісію. «А калі я хачу, каб тут прысутнічай некахта, каго тут няма. Наглядкілад, Аляксандар Мілікевіч», — казаў старшыня ФПБ. Леандр Козік таксама шмат камунікаваў з палітыкам Алегам Міхалевічам, але галасаваў супраць прапанаваў, які юносці апазіцыянер.

канкрэтнага чалавека, але гэта зусім не значыць, што менавіта з ім перамовы будуть весці Барак Абама ці Дэмітрый Мядзведзеў.

Што датычыць Беларусі, то сам факт узмінення супольнага стрыжня ў замежнай палітыцы Еўропы — гэта плюс. Раней палітыка ЕС у дачыненні да нашай краіны шмат у чым залежала ад краіны-старшыні. Безумоўна, што інтарэс да Беларусі падчас старшынства Швеціі ці Чххіі ўзрастаў, але падаў, калі ЕС узнаўчавалі, напрыклад, Францыя ці Партугалія. Цяпер жа можна відзе, што палітыка Еўрасаюза да Беларусі будзе больш роўнай.

Зміцер Панкавец

Аўтуховіча абвінавацілі ў тэрарызме

Прадпрымалінку з Ваўкаўскімі Мікалаю Аўтуховічу 18 лістапада ўсё ўыяўляла абвінавачванні ў тэрарызме.

Яшчэ аднаму зневоленому, Уладзіміру Аспінцу, падобны абвінавачванні не высоўваўся. Яго па-ранейшаму абвінавачваюць у зіщэнні маёмаўсці ваўкаўскіх чыноўнікаў.

Аўтуховіча вінаваціць у падрыхтоўцы тэракта супраць старшыні Гродзенскага аблвыканкама Уладзіміра Саўчанкі, а таксама намесніка міністра па падатках і зборах Васіля Камянюка пачыненні 2005 года. Па гэтай справе дзесяць ў Ваўкаўску быў знойдзены гранатамёт, з яким

Аўтуховіч нібігі і рыхтаваў замах. Сям Мікалай Аўтуховіч называе таяк абвінавачванні абсурднымі. У турме ён трохмісячную галадоўку. Прадпрымалінкі кажа, што яму праста

последніх дзвінкаў. Следствія на спраўе падоўжана да 8 снежня. Сабры Аўтуховіч лічаць, што судовыя працэсы па спраўе пройдзяць прызначаных дзвінкаў.

На словах праваабаронцы Алена Воўчака, гэта першы выпадак у Беларусі, калі судзіць за тэрарызм.

ЗП

«Звязда» пачала пляжыць Расію

За апошні тыдзень дзяржаўная газета апублікавала трэх вельмі крытычныя матэрыялы аб суседній дзяржаве.

Артыкулы «Бедная багатая Расія», «Расія «заблыталася» ў каруціцы» і «Расійская міліцыя не ўпісваеца ў образ міхалкоўскага «Дзідзькі Сцёпі» выйшлі з інтэрв’ю на некалькі дзён. Аўтарам усіх матэрываў з’яўляецца наўгародскі Ігар Рыгораў.

У першым сагаданых артыкулаў — «Бедная багатая Расія» — апісанне эканамічных праблем нашага ўсходняга суседа «Звязда» дапоўніце матэрыяламі па парушэннях адміністрацыйнага і криміналнага законадаўства. У артыкулах «Расія «заблыталася» ў каруціцы» і «Расійская міліцыя не ўпісваеца ў образ міхалкоўскага «Дзідзькі Сцёпі» Ігар Рыгораў піша пра «карупцыйныя тупікі», у якім апынулася сеніншнія Расія. «Звязда» цітуе маеста расійскай міліцыі Дымоўскага, які, зняўвашыцца ў справядлівасці расійскай мужыком, і падае цалкам пазітыўны образ таго самага расійскага маёма.

Здайўляе не пададзеная «Звяздой» інформацыя. Расійская карупцыя і эканамічныя астадасці ні для каго не сакрэт. Цікава тое, што гэты артыкулы з’яўляюцца, нібы пад заказ, у кансерватыўным выданні, якое раней, разам з астатнімі дзяржаўнымі СМИ, выступала за інтэграцыю з Расіяй.

Алесь Пілецкі

СЦІСЛА

Берлусконі наведае Беларусь

Кіраўнік італьянскага ўрада Сільвій Берлусконі мае наведаць Беларусь з 30 лістапада. «Усе ігэта — адказ на візіт Аляксандра Лукашэнкі ў Італіі і Ватыкану на красавіку», — падкрэсліў пасол Італіі Джузепе Пряджоні.

Ярошына: няма грошаў на відэазапіс падліку

Таксама Цэнтрравыбакам не плануе маштабных засядачак праўсрытых скрыніяў для галасавання, паведаміла Лідзія Ярошына.

Дзень герояў 27 лістапада

КАЛЯНДАР

У выніку падпісання Рыжскай дамовы аб межах паміж Расійскай Федэрацией і Украінай, Слуцк трапіў у нейтральную зону. Палаікі адышлі, а саветы не паспелі заніць горад. Гэты і скарыстацілі нацыянальную сілы.

Рада Случчыны абвесьціла тэртырію зонай улады БНР. Пад яе сцяг азрулью ўсталіла 4 тысячы сяляніні і інтэлігентаў. Быў створаны Першы Слуцкі полк на чале з падполкоўнікам Паўлам Чайкай і Другі Грозаўскі полк на чале з капітанам Лукашам Семяном.

Быў супраць балыкавікі ішлі ўсе снегані. Пайтніце засталоіся ў гісторыі як геройскія выступы на залежнасці Беларусі. З таго часу 27 лістапада ў нацыянальны традыцыйны святыніца як Дзень герояў.

ЗП

АП

«МКАД-2» – Другая кальцавая нагадвае сэрца

Другая кальцавая
адфільтруе іншагородніх
кіроўцаў і стане часткай
Балта–Чарнаморская
шляху.

Генеральны план развіція Мінска да 2030 года, над якім працаўалі 25 праектных інстытутаў, ухвалены кіраўніком дзяржавы. За час падрыхтоўкі праекта ў Мінгарвыканкама паспей змяніцца старшыня. Замест захварэлага Міхaila Паўлаўа абавязкі мэра стаў выконваць Мікалай Ладуцька. Істотных зменуў у праект новыя начальнік не ёў.

Свабода ад аўто і аўтамабілістай

Жаданне зрабіць цэнтр Мінска пешаходным прыме ўсе большыя маштабы. Апроч вуліц Маркса і Камсамольскай, чыноўнікі замахнуліся на Верхні горад. Міркусцы, што рэйн плошчы Свабоды будзе цалкам вывезены ад аўтамабілю.

Кіраўнік дзяржавы высунуў арыгінальную проплану – амбажаўць уезд у стадыю іншагородніх аўтамабіліў. На яго думку, будзе лепш, калі гості століцы пакінут свае машыны на ўездзе ў горад і па-

едуть на грамадскі транспарце.

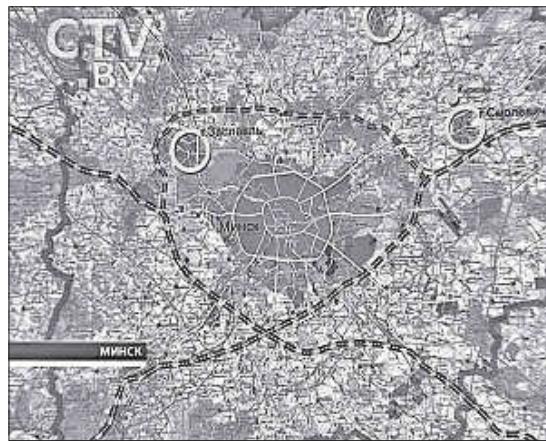
Закальцуюць

Вакол Мінска плануецца пабудаваць другую кальцавую дарогу. Спачатку будзе пабудаваны ўчастак пралягасцю 50 кілометраў, які злучыць браслаўскую і віленскую трасы. Прыйчым рабіць будзе самы супрацьны аўтобан. Пасля чаргі дойдзе да астатніх участкаў, і Мінск закальцуе з усіх бакоў. Лагістычныя цэнтры будуть найбліжэйшыя менавіта да другога кола.

Колы будуть і ўнутры сталіцы. Два з іх амаль скончаныя. А вось трэцяе яшчэ будаваць і будаваць. Праўда, яго якраз-такі і не закальцуе. Праблема знайшлася ў Паўднёвым заходзе. Прастракт Любімаўа прывядзе ў тупік.

Жыллё ў Заслаўі і Смалявічах падаражэ

У бліжэйшы час індыні на жытло ў гарадах-спадарожніках Мінска ўзвышацца. Дзяржава збираеца ўласціці трох іх разніц. У першую чаргу, у Заслаўі і Смалявічы. Далей прыйдзе чарга Лагойска з Дзяржынском.

Перад прыростам насельніцтва ў Мінску будзе пастаўленая заслона – двухмільёновы жыхар беларускай сталіцы не патрабуны. Зараз ў Мінску жыве больш за 1,8 мільёна чалавек, і ў год павінна дадавацца не больш за 5 тысяч.

Чарговы перагляд

Старшыня камітэта па горадабудаўніцтву Мінгарвыканкама

Віктар Нікітін у чарговы раз паспрабаваў расставіць кропкі над «і» ў пытанні сталічных хмарачосаў. Хутчэй за ўсё, «Кемпінскі» хамарачоса на Каstryчніцкай плошчы пераўтварыўся ў комплекс невысокіх – сем паверху – офісных будынкаў.

Тагэль «Беларусь» пакінучь у спакоі, але побач з ім узвядуць

больш высокую прыбудову з верталётнай пляцоўкай на даху. «Мінск-сіці» на месцы аэрапорта, «Маяк Мінск» каля Нацыянальнай бібліятэкі – тут усё па-ранейшаму.

«Трактар» – галоўны стадыён краіны

У Мінску ў 2013 годзе замест цяперашняга стадыёна «Трактар» з'явіцца новая арэна на 45 тысяч месцаў з закрытымі ад дажджу трыбуналамі. Стадыён стане найбуйнейшым у краіне. Пасля яго адкрыцця пачненіе роканструкцый «Дынама». З яго тэрыторыі выкінучь намёты з турецкім адценнем, а вакол падбудуюць гатэль.

Чарговы новы выгляд атрымала «Чыкоўка-арэн»». Ужо чацверты праект, можа, стане апошнім.

Варты ўдаследніць, что генеральны план Мінска знаходзіцца ў працэсе пастаўленых змен – траба ж даваць працу тым самым дванаццаці пціці праектным інстытутам. Праз два гады чакаецца чарговыя ўдакладненне з расстаноўкай прыярэгітэтаў. Некаторыя інвестары адмовіцца ад фінансавання, ім прыйдзеца шукать замену.

Ягор Марціновіч

Гарналыжны цэнтр у Мінску

У Курасоўшчыне адкрылася гарналыжная траса.

Яна знаходзіцца ў рабечі вуліцы Казінца. Траса будзе ўваходзіць у склад комплекса «Сонечная далина», які пакінешце складаецца з трох складаў для заняткі гарналыжным спартам і сноубордам, табаганаў і цюбінгаў.

Незразумела для беларусаў слоў «табаган» абзначае своеасабістую амерыканскую горкі – рапакавую трасу, па якой вакі рухаюцца дзіксіноўцы вазе людзей. Даўжыня табагана – 430 метраў атракцыёна працягваецца на хуткасці каля 40 км/г. Цюбінг – надзімныя санкі, на якіх можна спусціцца па снежным жолабе.

Да Калядоў з'явіцца яшчэ і склады для гарналыжнай і сноубардистаў. Калі не будзе снегу, запрацуе снежныя пушкі, якія пакрыюць трасы штучнымі снегамі.

Грошы на будаўніцтва выдатковай гарадскі бюджет.

ЯМ

Траса знаходзіцца над далінай Лошыцы.

«Гарналыжны спорт робіца доступным для ўсіх катэгорый насельніцтва», – заявіла старшыня гарналыжнай федэрацыі і намесніца кіраўніка Адміністрацыі презідэнта Наталія Пяткеўч на адкрыцці.

Табаган – гэта рабекавая траса.

Другі гіпермаркет Чыжа

У Мінску адкрыўся другі гіпермаркет ProStore.

Ён будзе працаўваць у мікрарадэне Шабаны па адрасе Партызанскі праспект, 182.

Інвестарам абекта выступіла ТАА «Трайпл». Ягоны кіраўнік Юрый Чыж мае вялікія планы на конт стварэння вялікіх крамаў у сталіцы. У найбліжэйшы час адкрыенца

яшчэ адзін гіпермаркет ProStore ў мікрарадэне Чыкоўка.

За іншай кампаніяй Юрый Чыж, СЗАТ «Альтэрса-люшнс», таксама заманаваныя некалькі пляцоўкі пад гандлёвымі цэнтрамі. У тых самых Шабанах і ў Каменні Горы.

Апроч вялікіх крамаў, Чыж звірнуў увагу і на фармат «крамкі каля дома». Пад брэндам MiniStore плануецца стварэнне сеткі з 100-120 пысцакайтраваў у ўсіх Беларусі.

Цяпер у Мінску працуе пяць гіпермаркетаў – два ProStore, Gipro, Bigizz и «Карона» і гіпердыскайтнэр «Еўрапорт».

Скайп прадалі за \$2,75 млрд

Інтэрнэт-аўкцыён eBaу прадаў сэрвіс галасавой і відасувязі Skype. Падчас угод Skype ацэнілі ў \$2,75 млрд. Фундатарам, узначаленым кампаніяй Silver Lake Partners, будзе належыць 70% кампаніі. Астатнія 30% застануцца ў інтэрнэт-аўкцыёна.

Skype – адна з

найбуйнейшых сетак

інтэрнэт-сувязі.

Зараз у

ей налічваеца 521

мільён уліковых запісаў.

Міркуецца, што

ўядзенне мінімальнай

цены на гаралку

дазволіць вывесніць з

рынку нелегальнай

гаралку, якая каштует ад

40 да 60 рублёў.

Капсульны гатэль

У маскоўскім аэрапорце «Шарамецьца» адкрыты капсульны гатэль. У гатэлі, які размешчаны ў адным з тэрміналаў, ёсць 66 нумароў плошчай ад 7,5 да 22 квадратных метраў. Кошт прэжывання складае 40 даляраў за 4 гадзіны.

Стайка рэфінансавання – 13,5%

Нацбанк прыняў рашэнне пра зіжэньне з 1 снежня стайкі рэфінансавання з 14% да 13,5% гадавых. Услед за гэтым памяншацца настолькі ж памяншацца працэнты па крэдытах і ўкладах. Нацбанк плануе і надалей памяншаць стайку рэфінансавання.

Згулялі на курсах

Іран зарабіў 5 мільярдаў даляраў на пераводзе рэзерваў краіны ў юань. У верасні прэзідэнт Ірана загадаў адмовіцца ад далаўра.

ЯМ

«Мы не заўважылі, як падышла смерць»

Працяг са старонкі I.

Больш мужа яна не ўбачыла...

«Мы жылі з бацькамі Сяргея. Яго мачі і бацька вельмі клапатлівая жанчына, сама звязаная з медыцынай і добра ведзе, як і што лячыць. У пятніцу 30 кастрычніка Сяргей без дай прычыны начу монда кашляць, — узгадвае Алекса. — Нават не ведаю, дзе і калі прысталася да яго гэта хвароба. Можа ў транспарце. Яму было дрэнна, але ніхто з нас не адчуў сапраўднай небяспекі, падумалі, што гэта звычайнай прастуда, якая часта з усімі здраецца. Тым не менш, на наступны дзень мы выклікалі хуткую, дактары зрабілі ўкол і прыпасілі медыкменты.

Яны выглядалі стомленымі, можа, таму так спакойна сказали: «Хочае, забірэм яго ў бальніцу?». Можа іх тон, можа то, што майму мужку зрабілі ўкол, нас так супакоіла... Паўтару, мы не адчуў небяспекі... дык Сярошка хапець лепши застасці дома...» — прыглагбае дзейчынна.

З выхаднія стан Сяргея пагоршаў. У панядзелак родныя выклікалі ўчастковага доктара, якія прыпісала яшчэ медыкменты. У той жа дзень Алекса, калі была на працы, адчуда, што пачынае дрыжкаць, і зразумела, што таксама захварала. Яна пахала да свай мамы, калі нанося не зарадзіць мужа, дай свікрусе не прыйшлося клапаціцца і аб ёй, і аб Сяргеі.

Тым часам Галіне Філіпаўне стала горш. Яе паклалі ў ту ж бальніцу, што і сяна, праўда, у звычайнае адзяленне, а не ў роінімаццю. Як і ў Сяргея, у яе знайшлі двуххваковас запаленне лёгкіх. Барацьбу за яго жыццё працівівалі тыя, хто застаяўся: Таня, бацька Аляксандра Апанасавіча, жонка Алекса. «Я была на бальнічным, — кажа Алекса Коріак.

— Мне паставілі дыягназ трахеіт, як і Сяргею ў пачатку хваробы, але я таксама ездзіла ў бальніцу ў павізі. Пакуль магла, бо мне становілася горшы...»

«Гэты вечар для яго ўжо можа не наступіць...»

Калі яна сказала, што ў сям'і хвароюць яшчэ два чалавекі, яе адправілі на рэнтген. У Алексі знайшлі

правабакова запаленне лёгкіх і далі наскіраванне ў бальніцу з адкрытай датай, бо сітуацыя з Сяргеем становілася ўсё цікайшай.

«Калі я патэлефанавала ў бальніцу ў нядзельлю, 8 лістапада, доктар сказаў, што гэты вечар для Сяргея можа ўжо не наступіць... Мы зноў пабегіць ў царкву і быў там дапазна, вырышылі не званіць як мага даўжай, бо было так страшна», — успамінае той трагічны дзень жонка.

Калі ўвечары, а было калі 21.00, Алекса зноў пазнавала, які сказаў, што ўжо ўсё...»

«У наступны раз слухаўку ўзяла медсестра і сказаў, што ўжо ўсё...» — узгадвае Алекса.

«Я не могла паверніць, я не могу да канца гэтага ўсвядоміць... Ён пратрымаўся амаль да 9-й вечара...»

Прыгільні смерці Сяргея стаў не грып і не пневмія — сардечна-лёгчайна недастатковасць.

У неўралогію, бо ў пульманологі не хапала месцаў

Стан Галіны Філіпаўны быў настолькі дрэнным, што на пахаванне сяна не пусцілі. Адразу пасля пахавання ў бальніцу лягла і сама Алекса. Яе паслалі ў адзяленне неўралогі, бо ў пульманологіі не хапала месцаў.

У бальніцы яна прабыла да 20 лістапада, таму на памінкі праз дзевяць дзён пасля смерці мужа трапіць не здолела. Дзякія болю, як хвароба паддалася лячэнню, і жанчына ўжо выйшла на працу.

У панядзелак, 23 лістапада, з рэанімацыі ў звычайнай адзяленнені

«Мой дзядзька памёр ад пневміні, я напісалі — ад інфаркту»

Ранняя эпідэмія грыпу ў гэтым годзе напачатку суправаджалаася маўчаннем афіцыйных асабоў. Як вынік, простыя грамадзянэ сілкаваліся чуткамі ды гісторыямі, апісанымі ў блогах. «У графе «прычына смерці» ў майдо дзядзькі, які памёр у Мінску пазамінулай ноччу, напісалі «інфаркт». Хоць ён памёр ад пневміні, выкліканай грыпам», — напісаў у блогу Pgrigas.

Этая і падобная ёй гісторыі сталі адным з сімвалу першай атакі «свінога» грыпу на Беларусь.

Драмы эпідэмі

Драматычная гісторыя здарылася ў Мінску. Ад пневміні памерла 23-гадовая дзядчына Н. Яна была адна ў бацькоў, а яе бацька — цяжа хворы...

перавялі Галіну Філіпаўну. Яе стан падешаў.

P.S. Алекса не была побач са сваім мужам, калі яго забіралі ў бальніцу, таму напрасіла магчымасць сказаць яму апошнія слова праз нашу газету:

«Сярошка, даражэнкі мой, дзякую табе за маё лічынне з тобой, за ўсё, што ты дзеялі мяне зрабіў, за твою дабрыню, павагу і пашчот. Я цябе ніколі не забуду...»

Ігор Марціновіч

Пульманолаг: Праблема ў тым, што на пневміні, ускладненія вірусам свінога грыпу, не дзейнічаюць звычайнія антыбіётыкі

Вядучы спецыяліст НДІ пульманалогіі і фтызіячнай, якія непасрэдна займаюцца кансультаваннем цікіх вypadкаў запаленінай лёгкіх, распавёў радыё «Свабода», у чым асаблівасць пневміні, якая выплікаецца вірусам грыпу.

«Вірус A/H1N1 не авабязкова прысутнічае при кожным захворванні на пневміні, але ў цікіх выпадках ён выклікае двуххваковас пневміні. І калі пневміні ўжо развіўся, у прынцыпе, лячыць яе вельмі складана. Верагоднасць вылечвання не-вельмі высокая».

Звычайна 80% усіх пневміні выкліканы пневмінімокам — мікробам. І супраць яе ўзбуджальнікі дзейнічаюць антыбіётыкі. Што да пневміні, які ўскладнены вірусам A/H1N1, то звычайнія антыбіётыкі тут не дапамагаюць.

Звычайна 80% усіх пневміні выкліканы пневмінімокам — мікробам. І супраць яе ўзбуджальнікі дзейнічаюць антыбіётыкі. Што да пневміні, які ўскладнены вірусам A/H1N1, то звычайнія антыбіётыкі тут не дапамагаюць.

Ранняя эпідэмія заспела беларусаў знянацьку

Ахвярамі выкліканай ёй хуткачнай пневміні рабіліся часцей за ўсё працадольныя людзі да 60 гадоў, асобы з празмернай вагой, ціжарыны. А вось людзі сталаага веку, на чый век прыпадае ранейшыя эпідэміі, пераносіць «свіны» грып лячай. Янчэ адным адкрыццем стала то, што некаторыя афіцыйныя лекі малазфектывныя супраць «свінога» грыпу. Рангоўная эпідэмія виявіла надзвычайную ніzkую інфармаванасць насельніцтва.

Шмат хто з простых грамадзяніні не разумее розніцы паміж сезонным і «свінім» грыпам. Звычайны грып пачынаецца з галоўнога болю, бою ў вачах, высоцкай тэмпературы; «свіны» — з разнага кашлою, часта з крывінай, праблемаў стрававання, а ўжо потым з'яўляюцца высокая тэмпература, насмарк і галаўны бол.

Не ведаюць многія і таго, што пневміні з'яўляецца

наступствам грыпу, яго ўскладненнем. Напалоханыя чуткамі і адсущнасцю інфармациі, людзі паддаўліся паніці і кінуліся змятага з паліцаў аптык ўсё — ад вітамінаў да марлевых павязак.

Усяго за пастане на аўтарак у Беларусі было лабараторна падтверджана 179 выпадкаў захворвання на пневмінімок A/H1N1. Але ўсе выпадкі не фіксаваліся, таму дакладней лічбы німа. У vogule, Сусветная арганізацыя здароўя рэкомендуе адвягнічаць эпідэмію пры наўгародніці наўважаючы адуці агульную лабараторную падтвержданіцца эпізоду. Усяго на грып ВРВІ з 1 кастрычніка па 16 лістапада захварэла каля 602 тысяч чалавек. Афіцыйная паведамленіца пра 19 памерлых ад пневміні, з іх 13 чалавек хварэлі на грып A/H1N1.

Сямён Печанко

У бліжэйшых нумарах «НН» працяг гісторыі — Галіна Філіпаўна хоча распавесці сваю гісторыю. Жанчына прайшла праз рэанімацыю і можа расказаць, якая сітуацыя зарас у мінскіх бальніцах.

Калі я ляшчу хто з чытачоў мае расказаць сваё сутыкненне з эпідэміяй, калі ласка, звязвацца з Рэдакцыяй: тэл. (017) 284-73-29, (029) 613-32-32, (029) 707-73-29. E-mail: nn@nn.by

Гэта траба, каб грамадства зрабіла высновы эпідэміі—2009.

Навумаў супраць Лукашэнкі

У беларускім хакеі скандал. Галоўны трэнер нацыянальнай каманды быў прызначаны Міністэрствам спорту і турызму, у абыход Беларускай хакейнай федэрацыі. Навумаў з такім развіццём падзеі катэгарычна не пагаджаецца.

Наставнікам зборнай стаў 47-гадовы Міхайл Захараў, які ўзначальвае мінскія «Юнацтва». Аказаўся, што Захараў проста «самавылуччыўся» і сядроў больш імаверных кандыдатур разглядаўся чэх Уладзімір Вуйтэк. Ягоны сын, які адначасова з'яўляецца агенцтвам, кажа: «Бацька быў ужо адной нагой у Беларусі. Ён вельмі хачеў напрацаўваць са зборнай, яго вабіла магчымасць уделу ў Алімпійскіх гульнях. Мы правялі перамовы з федэрацыяй і фактычна дамовіліся аб усім.

Вакантным месцам за стырном зборнай аказаўся пасля адстаўкі канадскага спецыяліста Глена Хэнлана. Старшыня федэрацыі, былы міністр унутраных спраў Уладзімір Наву-

май адразу пачаў пошук зменшчыка. Прычым сядроў замежнікай, бо ўсе беларусы занятыя ў клубах, так ён растлумачыў.

Сядроў найбольш імаверных кандыдатур разглядаўся чэх Уладзімір Вуйтэк. Ягоны сын, які адначасова з'яўляецца агенцтвам, кажа: «Бацька быў ужо адной нагой у Беларусі. Ён вельмі хачеў напрацаўваць са зборнай, яго вабіла магчымасць уделу ў Алімпійскіх гульнях. Мы правялі перамовы з федэрацыяй і фактычна дамовіліся аб усім.

Міхайл Міхайлавіч ужо трэніраваў зборную, але быў вымушчаны пакінуць яе пасля правальнай рэжыскай кваліфікацыі да Алімпіяды ў лютым 2005 года. Яшчэ ў траўні перыядзе нашы хлоپцы выигравалі ў літвышоў з лікам 4:2, але цігам не-калькіх хвілін умудрыліся пра-пусціць трэћі шайбы. Галоўная памылка Захараўа была ў тым, што ён не ўзяў тайм-аўт, не даў хакеистам аддыхацца. Тады на змену Захараўа і прыехаў Глен Хэнлан.

Цяжка сказаць, калі дакладна прабегла чорная котка паміж Уладзімірам Навумавым і Міхайлам Захараўым. Нейкіх дробных сутычак хапала заўсёды. Захараў хадеў, каб ягонае «Юнацтва» прадстаўляла Беларусь у Кантынентальнай лізе, але выбар быў зроблены на карысць праекта Навумава — мінскага «Дынама».

«Я вельмі паважаю Міхайла Міхайлавіча за неабыякавасць і гатоўнасць спрацацца. Гэта добра для справы, горш, калі з табой усе пагаджаюцца. Але іншы раз у Захараўа слова апярэджаюць думкі», — зазначыў у аліні з апошніх інтэрв'ю У. Наву-мау.

Калі Міністэрства спорту і турызму звязалася з просьбай зацвердзіць Захараўа галоўным трэнерам зборнай, то федэрацыя зрабіць гэта адмовілася. Ніхто з прадстаўнікоў ведомства Навумава не прыўпаў на

презентацію новага настаўніка.

FREEВОЛЬНАСЦІ!
**Пакуты
Месаліны,
альбо Сэкс
падчас чумы**

Валерый Месаліна, вядомая німфаманка сусветнай гісторыі, малага месца сур'ёзных проблем, калі б жыла ў сёлетнюю восень. Нягледзячы на то, што некаторыя беларускія медыя рагамедуюць актыўную займацца сэксам падчас эпідэміі грыпу, многія беларусы проста панічна бацьця выконваюць гэту нахітру пароду эскулапаў. Тым болыш, што самі медыкі сваіх парадаў не выконваюць.

Быў у мене адзін знаёмы, студэнт старойшын курсаў медуніверсітэта і прыхільнік даследаваній нямецкіх даследчыкаў. А імемецкі дактары падчас эпідэміі грыпу вывёл наступную тэорыю: падчас грыпу траба ад сэксу ўстрымаваць! Аўтар тэорыі прафесар Ханс Шэрар не адмовіў карыснага ўз্দзення сэксу на арганізм, але (!) азначыў, што падавым шляхам заражэнне вірусам амаль напрухна дабываецца. Саме цікавае, што прафесар Шэрар не забараніў цалаванца. Маўляў, падчас піццалінкай дабываецца міністрыўны працэс аблему вірусам, чым падчас непасроднага піццалінка кантакту. Там падчас эпідэміі — толькі піццалінкі і болей «ні-ні». Дык вось мой знаёмы студэнт-медык выкаршуў апрацаўшы «тэорыю ўстрымавання» на практицы. Дэячынна ягонае праўда, такога клопату пра здароўе не зразумела. Не ведаю, ці пакутавала яна на комплекс Месаліны, але піццалінкі яўна не адпавідалі ейнаму тэмпераменту, і яна кінула студэнта-небару. Даручы, на грыпі студэнт такі захвараў.

Сёлетняя эпідэмія свінога грыпу наогул підсплюла ў пасцелі многіх пар глустую свінню. Мужчыны ў прынцыпе болыць за жанчын піццікою з нагоды розных хвароб. Невілікі буль у горле — і 80% мужчынай цалкам бездапаможныя. Які тут сэкс?! А калі буль у горле і насмарк у вас, жанчыны — будзе спакойнік, ітночы в будзеніце ціхенка ляжана на сваёй піццаліне ложка, захутаны ў пуховую коўдру па самыя вусы.

Як памні, лепш захварэць ад любімага чалавека, чым ад выпадковага пасажыра ў метро, які на вас чхніць усюго дуру. Падзяляюся з вами адной скроткай гардзі. Калі піцціладзіцца тэмпература і бальші горла, кінчце свайго мужчыну або жанчыну, кладзіце на жывот гарошынну пабой!... дапоўнігае рачнапісання. У якасці пралоды можна выбраць лічэбныя расціркі, а далей — інтуіцыйнай народнай медыцынай піццалінкай, што рабіць. І нават калі вылет быў затрыманы большым на піцці гадзін.

БЕЛТА; «Рэгіянальная газета»; БелААН

Вольга Жарнасек

Захараў даўно не сябре з Навумавым.

Кватарант забіў старэнкую гаспадыню

23-гадовы хлопец неяк прышоў позна ўвечары з чарговай гулянкі ды прапанаваў гаспадыні выпіць. Тады начала маладога чалавека «вучыць жыццё». Апошнігта гэта прывяло ў шал, і ён жаночыні збіў. Тая павалілася на канапу і пачала сіпець. А маладзён стукнуў дзвярымі і сышоў. Вярнуўся толькі на наступны дзень і пабачыў, што гаспадыня мёртвая.

Кватарант быў раней асуджаны за рабаванне, хулиганства і махіястравіцтва. Ён змешчаны ў ізалятар.

Нажом каханаму акурат туды

У Радашковічах (Маладзечанскі раён) 26-гадовая жанчына падчас сваркі ўдарыла свайго 27-гадовага сабутэльніка нажом у пахвіну. Паранены мачавы пузырь. Вядзецца следства.

СЦІСЛА

Кампенсацыя за затрымку самалётнага рэйса большым на тры гадзіны складзе 600 еўра

Гэта норма будзе дзейнічаць у Еўрасаюзе. Так пастанавіў Еўрапейскі суд. На такую ж кампенсацыю пасажыры могуць разлічваць у выпадку пойнай адмены рэйса.

Кампенсацыя не плаціцца, калі затрымка выклікана надвор'ем

і іншымі «надзвычайнімі акалічнасцямі», да якіх не адносіцца, напрыклад, паломка самалёта.

Згодна з правіламі, што існавалі дагэтуль, у выпадку затрымкі рэйса менин чым на піцці гадзін пасажыры маглі разлічваць на абед, бясплатнае тэлефанаванне і нумар у гатэлі. Гроны ёсць за білет вярталіся, калі вылет быў затрыманы большым на піцці гадзін.

БЕЛТА; «Рэгіянальная газета»; БелААН

Рэпартаж рэдактара
«Нашай Нівы» Андрэя
Скурко з Барвіхі.

Беларускіх журналістаў прэзідэнт Расіі прымаў у сваіх рэзідэнціні ў пасёлку Барвіхі. Шлях туды з Масквы ляжыць праз вёску Раздоры і займае 20–25 хвілін ў язды, пры ўмове адсутнасці затораў на маскоўскіх вуліцах.

Катэджны пасёлак Барвіхі населены, як бачна, людзьмі з рознымі маёмынамі магчымасцямі. Ёсць катэджы кшталту як у беларускіх «царскіх сёлах». Ёсьць палацы, схаваныя за платамі, што мала саступаюць крамлёўскай сцяне. У пасёлку вядзеца актыўна будаўніцтва. Мікрааўтобусам, у якіх беларускіх журналістаў вязуць на сустрочу з прэзідэнтам Расіі, запраста перагороджае дарогу самаваз, гужаны бетоннымі плітамі. Ён не можа ўпісацца ў вароты адного з катэджак. Крамлёўская кіроўцы рэагуюць спакойна. Звычайная, відаць, тут справа.

Прасцей, чым у Драздах

Не сказаць, што рэзідэнцыя Мядзведзея месціцца наводы на шыбі, схаваная ад людскіх вачей. Проста ўздуўж яе агароджы шуміць дарога, пралітаюць пыльныя грузавікі і іншыя транспартныя сродкі насељнікаў Барвіхі. Сама агароджа, дарэчы, прайграе многім бачаным тут. Усяго якіх метры два ў вышыню. Цагляні мур са слупамі і ажурнымі кратамі наверсе. На прахадной — густоўная каваныя вароты з ліхтарамі. Асфальт на падъеходах не ідэальны, трапляючыя лужыны, у адной з іх плавае недакурак. Мікробус тармозіць: праверка дакументаў. Яе ажыццяўляе карактны спецслужбіст сярэднях гадоў. Скуранка, касцом, дарагі галішты. Незапамінныя твары пушніскага тыпу. Масіўны праціўнік гадзінік на запісці. «Чаму ў спісе прозвіща прац «», а ў пашпарце — прац «»? Уладальнік пашпарта тлумачыць, што так пішацца па-беларуску.

Праверка і чаканне ля варот трывае паўгадзіны. Уяджаем. Злева застаецца будынак гаспадарчых службай з пажарнай, міліцыйскай, іншымі машынамі, справа — лістападаўскі парк: прэлай лістота, сляды ад трактарных пратэктораў на раскіслай зямлі.

У глыбіні хаваеца палацык рэзідэнцыі. Афіцыйна ён завецца замаком Менендорф. Выглядае адпаведна, па-німецку. Кигалту паляўнічага замка німецкага князя XIX стагоддзя. Праўда, ад сапраўднага замка ту мэтла засталосі ён амаль з нуляў адноўлены, калі трапіў на юласнасць Адміністрацыйнага прэзідэнта Расіі. За саветамі тут быў клуб адпачынку саўгаса «Барвіхі». Адміністрацыя, выкупіўшы, спачатку выкарыстоўвала яго як даходны дом — здавала ў арэнду пад багатыя віслелі «ў сапраўдным замку». Пасля было вырашана выкарыстоўваць Менендорф для прыёму замежных дэлегацый. Тут быўва-

ПРЭС-СЛУЖБА КІРАҮНІЦТВА

Мядзведзеў — Лукашэнку: Не адграбай

Лукашэнка, вяліся, як пасля адзначыць Мядзведзеў, «які праціўнікі перамовы» падчас расійска-грузінскага канфлікту.

Асабісты надгляд на ўваходзе мінімальны, дакладней, яго ніяма. Адзінае — журналісты з усімі речамі праходзяць праз усталяваную ў калідоры рамку, якая ніяк не рэагае на наявнасць дробных металічных предметаў у кішэнях. Люстэркі, гардэроб у калідоры, зала з вялікім экранам. Адсюль прэканферэнцыю змогучы глядзець прадстаўнікі расійскіх СМИ. Непасрэдна з Мядзведзеевым будучы гутарыць толькі 14 беларускіх журналістаў: сем з незалежных, сем з дзяржаўных выданняў. Тут жа — стол з перакусам: сэндвічы, пірожнікі. Падаюцца напімат важнейшымі іншыя нагоды — хуткі візіт Дзмітрыя Мядзведзея ў Мінск на міждзяржаўны саміт, «вядома ж», пытанне Мітнага саюза.

Вядома ж, Мытны саюз

Журналісты дзяржаўныя і незадзяржаўныя тым часам карыстаюцца адсутнасцю ідалагічных барыкад. Высвятляеца, што многі разам працавалі, маючы масу знаёмых. Яшчэ цягнічнае ўсіх інвітэціне — наўшоўшы нас сюды пазвалі? Што будзе казаць?

З'яўляеца прадстаўнік прэсслужбы прэзідэнта Расіі. Ад яго ўпершыню дазнаёмся, што прэс-канферэнцыя прысвечаная 10-годдзю ўтварэння саюзнай дзяржавы. Праплігаюць слова «фармальная прысвечаная». Бо саюзную дамову падпісалі 8 снежня 1999 года. «Але выразылі раней адзначыць», — удачлівіе работнік прэс-службы. Падаюцца напімат важнейшымі іншыя нагоды — хуткі візіт Дзмітрыя Мядзведзея ў Мінск на міждзяржаўны саміт, «вядома ж», пытанне Мітнага саюза.

Ахвотным пранануюць загрыміравацца перад тэлетрансляцыяй у асабістага грымёра прэзідэнта Расіі.

Дазнаёмся, што ў рэзідэнцыі ёсьць біздротавы інтэрнэт. Выпрощаеш парол: «Не бойцеся, мы пасля не будзем хадзіць сюды карыстацца іншым».

Тыт.ру

Брацья ноўтбукі на сустрочу забараняюць. Як і мабільныя тэлефоні, як і «ўсё лішне» з кішэніяў. Чарнівы камлюкаў-

Адказ Мядзведзеў: Лукашэнка сустрэнеца з кіраўнікамі дзяржагенцтваў СНД

У раду кіраўнікоў дзяржаўных інфармацыйных агенцтваў СНД уваходзяць кіраўнікі ІТАР-ТАСС, БелТА, Укрінфарм, АзерТАдж, Арменпресс, Казінфарм, Хавар.

ты ахоўнік — адзіны, які будзе прысутнічаць на прэс-канферэнцыі, — крывіца нават на дыктафоны, аднак з імі прапускае. Ізноў праходзім пад рамкай. Ахова паводзіцца карактна. Нават з элементамі душэнасці. «Хто хоча пакурыць, рабіце гэта зараз. Там магчымасці не будзе», — жартуе ахоўнік.

Сцэны залы для сустрочі абшытыя разблётымі панэлямі з цёмнага дрэва. На сценах — невялікія гравюры і малонкі. Сюжэты ў асноўным венскія: убрэсненыя рыцары, ваяры розных часоў. Вялікая карціна са сцэнай паліўання на тарцовай сціне. Рассаджаемся за вялікім сталом у адпаведніці з расстаўленымі на ім таблічкамі з прозвішчамі. Насупраць рэдактаркі партала *tyt.ru* Марыны Золатавай шыльда ў перакладзе на расійскую: *tyt.ru*.

Выяўляеца, што нашыя «сем пар чыстых, сем пар начыстых» рассадзілі роўна праз аднаго па прынцыпе дзяржаўны — недзяржаўны. Пакуль чакае Мядзведзеў, абносяць чаем.

Звяртае ўгаву адсутнасць на сустрочы прадстаўніка мінскай «Белгазеты». Мікралітскай прэс-службай палічыла ані дзяржаўным, ані незалежным выданнем?

Шэпт прэзідэнта

Прэзідэнт Расіі з'яўляеца са спазненнем хвіліну на дваццатку. Згодна з этикетам, устаём. Дзмітрый Мядзведзеў амаль шэптом просіць усіх сесіі. «Мы мала контактуем, — пачынае ён. — Частва інфармація пра нашы дзеянні трапляе ў прэсу з ускосных крываў». Далей, матывуючы гэту сустрочу з беларусамі, прэзідэнт Расіі не без іроніі спасылаецца на досвед Аляксандра Лукашэнкі, які «паказаў прыклад», — сустракаецца з расійскімі журналістамі «шчыра, паспяхова і рэгулярна».

Шплек і апеляцыі да беларускага кіраўніцтва падчас прэс-канферэнцыі хапала. Так, заявы Лукашэнкі пра нявыгаду Мітнага саюза для Беларусі Мядзведзеў называў «кан’юнктурнымі выступленімі», а размовы пра непрызнанне Абхазіі і Паўднёвай Асіесі, на думку расійскага прэзідэнта, «нагадваюць гандаль з ногады таго, хто болей зробіць добрага, вось за тых мы і будзем».

Хто супраць Пуціна — той супраць мяне

Жалеза ў голасе кіраўніка Расіі бразнула толькі раз: калі каментаваў «спецыфічныя выкаванні» на адрас Пуціна, якія дапускае кіраўніцтва Беларусі. (Прагучалі якія калега палемізуе з гэтым урадам — ён палемізуе са мной». Гэтым прэзідэнт Расіі нібы аберг магчымасць «убіць клін» між ім і Пуціным, верагоднасць чаго выказвалася ў некаторых публікацыях.

Пуціна кіраўнік Расіі паслядоўна называў «моі папярэднікі». Двоюладдзе ў сённяшній Расіі чыталася ў фарму-

ТЭМА

лёўках Мядзведзеў пра тое, што «я асабіста не звяртаўся» (каб Беларусь прызнала Абхазію і Паўднёвую Асецію), «у маю бытнасць прэзідэнтам такіх зваротаў да мяне не было» (аб помоча Рэсіі ў расследаванні шэрагу гучных злачынстваў, у тым ліку выкрадання журналиста Змітра Завадскага). Хоць, адказаўчы на апошніе пытанні, Мядзведзеў падкрэсліў, што ўсе злачынствы «павінны быць расследаваны, пакуль не знойдзены вінаватыя», — і гэта датычыць як Беларусь, так і Рэсіі.

Выкрадэліваў па меры агучвання

Уесь час падкрэслівалася «асабіўства стаўлення», якое мае Рэсія да Беларусі. Нагадвалася, што «Беларусь — найбуйнейшы пазычальнік нашых сродкаў». Рэсія пазычала Беларусь столькі, колькі МВФ яшчэ толькі біраеца — з млрд даляраў. Што газ Беларусь заўжды атрымліваў па ліготных цэнрах. Што агульны аўтём прэферэнцый для Беларусі складае \$50 млрд (Мядзведзеў паўру́наў з прэферэнцыямі Украіне — \$75—100 млрд). Што Беларусь мае найблізкайшы аўтём экспарту ў Рэсію — 99,9% мяса, да 95% пукру, 82% малочных прадуктаў. А летася малака было яшчэ больш, акцэнтаваў Мядзведзеў.

У нататніку расійскага прэзідэнта ляжала памятка, азаглоўленая «Лічбы і даты» — з раздрукаванымі статыстычнымі звесткамі, што тычыліся аўтёму беларускага экспарту ў Рэсію, вельчины беларускіх пазык Рэсія. Па меры агучвання Мядзведзеў выкрадэліваў з памяткі пазыкі.

«Пажывём — увідім!»

Уколы чаргаваліся з першікамі: было адзначана, што цана на газ для Беларусі ў 2010 г. будзе на 30—40% меншай за цану паставак у «супастаўныя [па даўжыні транспартнага пляча] дзяржавы». У чацвертым квартале 2009 года яна складае 122 даляры за тысічу кубоў. Цана на наступны год будзе разлічвацца аўтаматычна, на тунце дзеянія кантракта, зацемё прэзідэнт Рэсія. Ях вядома, Беларусь прасіла «Газпром» ад кантракта адстуціць.

У падсумаванні газавай тэмы, адказаўчы на пытанне прадстаўніка дзяржаўнага інфармагенцтва БЕЛТА, чаму Рэсія адмайлюеца да «найкарацейшага шляху ў Еўропу» праз Беларусь і відзе газаправод па дне Балтыйскага мора, Мядзведзеў адказаў, што «транзіт праз дзяржаву не заўсёды стабільны». Перспектывы ж будаўніцтва праз Беларусь газаправода Ямал-Еўропа-2 расійскі прэзідэнт акрэсліў ёмкі расійскім «пажывём — увідім!». Іх разгледзяць, толькі калі будуть заптрабаваныя адпаведныя аўтэмы газу. Праект будаўніцтва газаправода «Паўночны паток» па дне Балтыкі, безумоўна, даражыць, але «гарантую выкананне авабязцельстваў па пастаўках», адзначыў Мядзведзеў, намякнуўшы на быўшы «газавы войны».

Яны ж рускіх на дух не пераносяць

Аляксандар Лукашэнка заявіў, што «прэзідэнт Рэсіі запрасіў такіх журналістаў, многія з якіх рускага чалавека на дух не пераносяць. Хоць бы парапіліся, першым запрашаша».

Дзяржаўныя СМИ востра наскоківали

Увогуле, у вастрыні і праблематыцы пытанняў дзяржаўныя СМИ не саступалі незалежным. А месцамі нават перыгравалі. Прадстаўнік Першага нацыянальнага канала спытаўся пра будучыя прэзідэнцкія выбары ў Беларусь. Ці мае Рэсія сваю сці нар? І ці думае Мядзведзеў, следам за незалежнай прэсай, запрасіць да сябе беларускіх апазыцыйных палітыкаў? А перш, чым задаць пытанне, журналіст БТ падкрэсліў, што «наша краіна называецца Беларусь — менавіта так, восем літар, мяккі знак на канны» і парай ўжываць менавіта гэты варыянт, а не «Белоруссія». З чым Мядзведзеў, безумоўна, пагадзіўся.

Умешвачца ж ва ўнутраныя справы Беларусі, адзначыў Дзмітрый Мядзведзеў, у Рэсіі «і ў думках наўежна было». Хай беларускі выбарчык сам «вызначае, что яму мілы». Адначасова ён падкрэсліў, што Рэсія «самым дэталёвым чынам» сочыць за развіццем палітычных працэсаў у краіне, «з якой мы звязаныя саюзнымі дагаварамі».

У адказ на пытанне пра сустэрчу з беларускай апазыцыяй, Мядзведзеў не выключыў таій магчымасці. «Калі да нас прыядзяць замежныя лідэры, яны сустракаюцца з нашай апазыцыяй — падабаецца нам гэта ці не?», — сказаў расійскі прэзідэнт.

«Шасцю абласцямі? Да што вы...»

Цягам гутаркі Мядзведзеў усюды, дзе мог, падкрэсліваў незалежнасць Беларусі. Адказаўчы на пытанне-заклік прадстаўніка «Звязды» паставіць кропку ў спрэчках вакол даўніяя праплановы Пуціна, каб Беларусь уышвіла ў РФ шасцю абласцямі, прэзідэнт адзначыў, што «Рэсія ні дэ-факта, ні дэ-юре не пранапоўніла Беларусь ўступіць у склад Расійскай Федэрациі». А Пуцін, маўліў, усяго хачец сказаць, што па ўнутранай расійскай цане газ паставляеца толькі суб'ектам федэрэйцы.

Дэклараванне незалежнасці Беларусі часты перарастала ў сцверджанне кітапту «хазінбарын». Не хоча Беларусь уступаць у Мітыны саюз? Ніхто і не цініць сліком! Но хоча прызнаўца Паднёшную Асецію? А мы ніколі і не прасілі пра гэта! Беларусь аудзелычніча ў праграме «Усходнія партнёрства»? На здаробе, калі лічыць гэта выгадным. А лейтматывам агучваліся лічбы заёмаў, паставак і прэферэнцый.

Ніяма вечных пошлін

Той жа Мітыны саюз. Вядома, навыгадна для Беларусі падымаць да расійскага ўзроўню мыты на ўвоз патриманых аўто

Заявы Лукашэнкі «насілі надта спецыфічныя характар»

«За апошні час з боку беларускіх калег, ад прэзідэнта Беларусі было зроблена шмат эмоцыйных заяв, якія часта выхадзілі за межы дыпламатычнага пратакола, а калі казаць гранична шыцра — наслі надта спецыфічныя характар у дачыненні да нашых служковых асоўбаў», — і Мядзведзеў удакладніў: — Я маю на ўвазе члену урада і старшыню урада Рэсія. Ен падкрэсліў: «Мне гэта не паддабаецца. Я лічу — гэта недапушчальна». Мядзведзеў падкрэсліў, што урад, прадстаўліўшы на засяджэнне ён, там любая палеміка з членамі урада — эта і палеміка з ім».

Расія трохі мільяды даля, а МВФ толькі набліжаецца

Паводле слоў Мядзведзеў, у Рэсіі «княма ні з кім такіх адмысловых фінансавых адносін, які з Беларусью», «беларус — найбуйнейшы пазычальнік расійскіх сродкаў», — сказаў Мядзведзеў і падкрэсліў, што апошнія два з паловы гады Беларусь атрымала ад Рэсія больш як тры мільяды долараў фінансавых дапамог. Гэта, падкрэсліў прэзідэнт, і ёншчы прыклад разлічнага напалмлення саюзных адносін. Мядзведзеў адзначыў, што агульны падтрымка Беларусі з боку МВФ і єўрапейскіх інстытуцый столькі набліжаецца да лічбы трох мільяды долараў».

Пра ўваход «шасцю абласцямі»: нас не зразумелі

«Расія ні да-факта, ні да-юра не пранапоўніла Беларусь ўступіць у склад Расійскай Федэрациі», — звязаў Мядзведзеў. А рагліка Уладзіміра Пуціна ў палеміцы вакол цэнзу на газ, маўліў, значыла, што па ўнутрырасійскай цане газ паставляецца толькі суб'ектам федэрэйцы.

Мядзведзеў стараўся легкаважаць «Усходнія партнёрства»

«Я — паміркоўны [здравомысліці] чалавек. Як я могу заплікаць на ўдзельнінца ў тым ці іншым аўяднанні, калі самі дзяржавы лічыць для сябе тое выгаднік?» — сказаў Мядзведзеў. «Не бачу нічога звышнатуралага ў этым «Усходніх партнёрствах». Але я, шчыльно кажучы, і карысць асабіўскі ад яго не бачу. Гэта міе падцярджаюць сябе ўзделыні гэтага «І партнёрства», з кім я размазліў. Але я не бачу нічога, скіраванага непасрэдна супраць нашай краіны», — падкрэсліў Мядзведзеў.

Мыты на аўтамабілі: «тэрба перажыць»

Мядзведзеў адзначыў заяву, што пошліны на аўто будуть падымати. У падтрымкі падписаныя дамовы па Мітынам саюзе: ««Хо» калі мы дамаўляемся, а гэта ў цэлым для нас выгадна, то мы, безумоўна, павінны ўніфікаваць і пошліны, прыымым пайці на ўзаемную дзеянін». Пры гэтым Мядзведзеў адзначыў: «З аднаго боку, паніжаюць пошліны на іншамаркі ў Беларусь, з іншага боку, мы гатовыя да павелічэння шэрагу плацяжкоў, пошліны на буйных машынах — па МАЗах, у прыватнасці па аўтамабілях адпаведнай катэгорыі».

Гэта балюча, прызнаў ён, але «кам траба гэты перыяд перажыць». «У канчатковым выніку, уз тэрыторыі Беларусі, ужо стварылісь мыты. Мыты саюз, мы можам на пэўны момант дамовіцца аб новых адных правілах гульни», — сказаў ён.

Сітуацыя ў эканоміцы Рэсія горшча, чым у Беларусі

«Беларусь па выніках года можа паказаць невялікі рост, а ў Рэсіі будзе падзенне», — прызнаў Дзмітрый Мядзведзеў. Прычыны сірваніні расійскай эканомікі, правалях Рэсіі ў галінах металургіі і машынабудавання сёлета. Постспех Беларусь, сказаў расійскі прэзідэнт, абумёлчыў тым, што як эканоміка паказалася больш абароненай, а таксама «квоечасовыім рашэннімі» беларускага кіраўніцтва і, не ў апошнюю чаргу, дамагаты Рэсія. «Калі ў нам нехта аказаў такую помочь, сумнімера з маштабамі нашай эканомікі, лічы нашага падзення магчыма была ў трох місціах», — адзначыў расійскі прэзідэнт.

Беларусь не звярталася па дапамогу ў расследаванні выкрадання Завадскага

«Я не ведаю, якія звароты былі да таго, але ў маю бытнасць прэзідэнтам такіх зваротаў да мяне не было», — сказаў Мядзведзеў, адказаўчы на пытанне, ці Беларусь не звярталася да Рэсіі па дапамогу ў расследаванні шэрагу гучных злачынстваў, у тым ліку выкрадання кітапту.

Беларусь атрымала ад Рэсія прэферэнцыі на \$50 млрд

Цана на газ у 2010 годзе будзе на 30—40% меншай за цану паставак у «супастаўныя [па даўжыні транспортнага пляча] дзяржавы». Цана на наступны год будзе разлічвацца аўтаматычна, на грунцы дзеянія кантракта. У чацвертым квартале 2009 года цана складае 122 даляры за тысічу кубоў. Мядзведзеў, адказаўчы на падлік экспертаў, згодна з якімі ад моманту зদынцы Беларусью склаўся ўзделыні прэферэнцыі для Беларусі ў выглядзе ліготных цэнзу на сыварынныя рэсурсы склаў \$50 млрд. (Мядзведзеў паўру́наў з прэферэнцыямі Украіне, якія атрымала \$75—100 млрд).

Адначасова ён заўважыў, што Рэсія нават унутры краіны рухаеца да цэнзу на набліжанях да сусветных.

Цуд з рухавічком

Дзяўчыне з Бабруйска, якая не можа хадзіць, моладзь сабрала гроши на электрычны вазок.

Шэсць прыступак — многа гэта пі маладзь? Большасці з нас, каб пе-раадлець іх, спатрэбіцца зрабіць тры крокі. Старому чалавеку — шэсць крокіў, з перапынкамі на адпачынкі. А спрытнаму хлапчу-ку ці дзяўчынцы — усяго адзін скок.

Шэсць прыступак — як Альбы

Звычайны жылы дом у Бабруй-ску. Кватэра на першым паверсе. Ад яе дзвяр'я да вулічнага ас-фальту — шэсць прыступак. Але для Інгі Татур, якая жыве за гэ-тымі дзвярыма, тия прыступакі, што Альбы — непераадольныя. Інга Татур не мае магчымасці ру-хасці, бо пакутуе на міяпятыю — хваробу, пры якой пакрысе ад-маўлююча прапаваць цыгліцы. Зрэшты, слова «пакутуе» зусім не пасуе для гэтай жанчыны, якая літаральна свеціцца спакоем.

Бацькі Інгі выносяць на лесвіч-ную пляцоўку дзею тутія дошкі і кладзе іх на прыступакі. У гэты час маці Інгі моцна абдымае дачку і (адкуль столькі сілай) на немаладой худзенскай жанчыны? пера-саджвае яе з канапы ў старэнкі інваліднага вазок. Пасля манеўраў у калідорах вазок падкатываюць да дошак спінкай наперад (каб Інга не выпала з яго на схіле). Пачына-еца цяжкі спуск. Бацька з усіх мэцьці ўпіраецца ў вазок, стрымы-ваючы яго. Сантыметр за санты-метрам, прыступак за прыступак, Інга спускаеца ўніз. Нарашце — выхад на вуліцу. Уздынушы з палёткай, Інга паглядае ў неба. Перыша раз за колькі месяцаў яна выйшла на шпацыр.

Міяпятыя

Хвароба, пры якой пакрысе адмаўляюча прапаваць мускулы. Яна прагрэссе цягам жыцця. Хвароба спадчынная, звязаная з парушэннем абліему рэчываў у мускульнай тканцы. Лічэнно не паддаецца. Працае паволі. З вядомых людзей Беларусі на такую саму хваробу пакутавала пазитка Ніна Мациш.

Самастойнасць за тры тысячи ёура

«Вось цяпер я з вами падеу гу-лянц, гэта мая вельмі даўняя мара, — цепіцына Інга, пакуль вазок падскоквае на шчарбатым ас-фальте. — Учора саброты патэ-лефанавала: «Ты ведаеш, прые-дуць з Мінска, мяне гуляць бу-дуч!».

Маці і бацьку Інгі ўжо не стае сілаў, каб часта выводзіць дачку на вуліцу. А яе брат і сястра маюць свае сем'і і не заўжды могуць знайсці час на шпацыр. Але най-больш Інгу засмучае адсутнасць самастойнасці. Нават на вуліцы сілы яе рук не хапае для таго, каб круціць колы старога інваліднага вазка. А набыць сучасны вазок з элекцрычным рухавіком няма магчымасці — каштуючы яны, як той аўтамабіль (каля трох тыся- чаў ёура). Інга была б рада сама зарабіць на такі апарат, ды дзетам: працы для інвалідаў вобмаль. Бацькі ж яе — сумленныя небага-тыя людзі. Тата — былы кіроўца-дальнабойщык, дайшоў у свой час акно да Партуртагі. «Даехаў бы, можа, і далей, але там ужо ак-ін», — жартуе ён.

У замежжы ён нагледзеўся, як еўрапейскія дзяржавы клапоціцца пра інвалідаў, і таму на беларус-кія парадкі крыбude. Маці Інгі вы-расла на Сахаліне. «Калі прыехала сюды, то думала, што ўсе людзі співаюць», — кажа яна пра белару-скую вільность. Людзі яны ўжо немаладыя, пенсіі ў іх звы-чайні, і апгядзіць грошай на элекцрычны вазок ім не здужаць.

А пасоўчы вазок з Інгай сап-рауды належкайшая справа. З низ-вічкі пад канец трохгадзіннага шпацыру на руках нават з'яўля-юцца мазалі. Любая перашкода на шляху — бардзізор, парашт, пры-ступак, шчарбаты асфальт, карані на глебе — ператвараеца ў непе-раадольную.

Лабірінт для інвалідаў

Калі здаровы чалавек можа не-расоўчыцца па горадзе па прастых маршрутах, дык інваліды блука-

юць па вуліцах, нібыта па лабі-ринку, бо ім даводзіцца шукати пляскатыя паверхні. Пашыцьца-ра-вашы так, разумееш, што многія пандусы (заезды для вазкоў) не-прыдатныя для выкарыстання — бо занадта стромыя. Нават здаро-вому чалавеку, які суправаджае інваліда, цікка падніміць вазок на такі пандус — не какужы ўху пра-тое, каб сам чалавек у вазку здо-леў зачыніць сябе ўгару.

Магчыма, рукаў ў Інгі не надта дужыя, а вось мысы яе духу можа-толькі пазадзісці. Яна не толькі не дзеа сабе сумаваць, але і клапоціцца пра іншых. Яе старый-ся племяніца — Альбіна і Нас-ся — з усім цёлку проста закаха-

мы часта выгляд сабе малюем, антураж робім, а ўнутры гармоніі няма. А ў душы Інгі гэтая гармонія ёсць.

ныя. Яна і гуляеца з імі, і ўрокі робіць, і чытае, і мовы вучыць, і па інтарэсе блукае. Таксама Інга ўсяляк прывівае дзяўчатаам любоў да роднай культуры. А яшчэ Альбіна і Насія — частыя герайні допісаў Інгі ў інтэрнэт-дэйніку.

Год тату, на Раство, Інга вярта-лася з каляднай службы ў царкву. Сусед узяўся дапамагчы бацьку

ўзняць вазок па прыступках да кватэры. «Падніць траба ўсяго на шэсць прыступак, для двух муж-чынай гэта не такая ўжо ціккая праца, — апісала здэржанне Інга ў сваім інтэрнэт-дэйніку. — Адзін трымает вазок за ручкі, а другі за падножкі і... панеслі «бярвенца». Галоўнае, каб той, хто трымает за падножкі, не апушкаў іх занадта нізка, бо тады я саслігваю ўніз і, у горшым выпадку, выпадаю з вазка. Сусед трымай нізка, вельмі нізка, і я пасхала ўніз. Вонікі, які жах! Пра сабе малілася: «Божа, Божа, злітуйся, дапамажы!» А ўсіх рэйла (гучна): «Дзядзечку, уздымайце вышэй!» Дзядзечка тат і не ўзнай ёх, і, каб неязк запа-

ПОШТА РЭДАКЦЫІ!

беларусаў, то Сувораву, нібы-святыому, царкве будуюць.

Прадаваць так напоі на гаратах Заходній Беларусі — наогул кашчунствы. Масавая дэпартатыў ў прывакзальных юніверсам «Чы-гучны». Ніякіх крэтычных зяўбяў да гэтай крамы не меў і не мae сennia. Больш таго, можна-гы з'яўляцца ўніверсам і пахавальц — уся візуальная інфармація па-бела-руску. У нас, у Глыбокім, гадоў дзесьці, як падымані ўсе бела-рускія шыльды.

Чытаю адозуву: «Купляйце беларусаў! Гляджу на паліцы. Розныя гатункі спіртных на-пояў... «Лінія Сталіна» — на-стойка горкака! Неверагодна! Здзяўляе манікальнае завіхан-не пэчнай часткі нашага народу, да якога і на лякху, перад роз-нымі тыранамі і вар'ятамі. То По-лацкі Іван Жахлавіч вызваліў... ад

без візы! Не лише тут нарадаць, што ў 1944 годзе БССРаўская кіраўніцтва прасіла Сталіна перадаць Беларусі горад Карапівец (Кен-ігсберг), каб Беларусь мела выйсці з мора. Сталін не даў! Дай Беласточынну перадаць палікам. Не какужы пра раней-шыя страты. Смаленшчыны і Пойнчнага Падзвінія (Себеж, Вяліж).

Дык навошта нам тая «Лінія Сталіна»? Уладзімір Скрабатун, Глыбокае

драгоі, што ішла з Вільні на Палац. Глыбоцкія краязнаўцы называюць яе Альгердавым шляхам: икрайць, што гэтай да-рогай рухаліся войскі Вілікага Княства ў маскоўскіх паходах канца XIV стагоддзя.

Сёлета мясцовыя дарожнікі рэнкантруяўшы ўчастак драгі ад мястэчка Зябкі да Старых Зябкі: пашырэлі, вырамлі павароты, паклалі асфальт. Падчас рамон-ных работ былі спілаваны ўсе старыя дрэвы, многім з якіх не менш як ста год.

Па дарозе, канечне, ездзіц стала лепш, але ўжо нічога не нагадвае пра старадаўні шлях. Ужо не арчаваеца дух даўняй эпохі. Iчучы па гладкім асфальце, цяжка ўяўіць, як тут магаў ступаць народ Альгерда або Сцяпана Бату-ры.

Аляксей К., Палац

«НН» з радасцю друкуе ў газеце і на сایце www.nn.by чытатці

лісты, водгукі і меркаванні. З прычыны вялікага аб'ёму пошты

мы не можам

павярджаць атрыманне Вашых лістоў, не можам і

вяртаць неапублікаваныя матэрыялы. Рэдакцыя

пакідае за сабой права рэдагаваць допісы. Лісты

мусіць быць падпісаныя, з пазнакай адреса. Вы

можаце дасылаць іх поштай, электроннай поштай ці факсам.

Наш адрас: а/с 537, 220050 Мінск. e-mail: nn@mn.by.

Факс: (017) 284-73-29

«Лінія Сталіна» ўжо і ў Маладзечнене

Па «службовыку», як-как-ць, спраўах наведаў Маладзечна. Сірод іншага завіту ў прывакзальных юніверсам «Чы-гучны». Ніякіх крэтычных зяўбяў да гэтай крамы не меў і не мae сennia. Больш таго, можна-гы з'яўляцца ўніверсам і пахавальц — уся візуальная інфармація па-бела-руску. У нас, у Глыбокім, гадоў дзесьці, як падымані ўсе бела-рускія шыльды.

Чытаю адозуву: «Купляйце беларусаў! Гляджу на паліцы. Розныя гатункі спіртных на-пояў... «Лінія Сталіна» — на-стойка горкака! Неверагодна! Здзяўляе манікальнае завіхан-не пэчнай часткі нашага народу, да якога і на лякху, перад роз-нимі тыранамі і вар'ятамі. То По-лацкі Іван Жахлавіч вызваліў... ад

Дарожнікі на Альгердавым шляху

Шмат дзе яшчэ на Глыбочынскіх захаваліся фрагменты даўніяй брукаванай

жыццё

Інга Татур: «Калі я пачала верыць у Бога, то перастала баяцца»

Я ўсё дзялінства чакала, калі пачну паміраць. А яшчэ я баялася надыху моманту, калі я перастана хадзіць. Калі гэта здарылася, мне было 14 гадоў.

Вельмі хутка, можа прац год, пачала адмаўляць руки. Уздымаю іх — а пальцы проста вісьця. А калі нейкія цягліны перастаюць працаўца, што гэта, лічы, незвортна. Я спачатку вельмі перажывала, потым пачала малицца. Я хаджу ў Евангельскую царкву, і там мы, калі молімся, руки ўздымаем угару. Я кажу: «Вось бачыш, я нават не могу пальцамі паварушыць!»

«НН»: Распавядзіце, калі ласка, крыху пра сябе, пра сваю сям'ю.

Інга Татур: Я нарадзілася ў Бабруйску ў 1969 г. Пражыла тут усё жыццё. Тата ў мене туэтшы, ён нарадзіўся ў Бабруйску ў 1944 годзе, калі горад яшчэ вызвалілі. У іх вілякія сям'я, шмат братоў, сёстрап.

А маці ў мене з роду Крукоўскіх. Захаваўся адзін стары фотаздымак прадзеда. Паўла Крукоўскага — там ён, малады, у мундзіры афіцэра царской армії. Потым ён служыў і ў Чырвонай. Прабаўся шлюбам з Марыяй Міхневіч, у іх нарадзілася піясцера дзетак. Мая бабуля Ніна была старэйшай дачкой.

Жылі яны вельмі заможна, працавалі многа. Арыштавалі прадзеда разам з ягонымі братамі ў гады «якоўшчыны» — а пасля расстралялі. Сям'ю выслялі ў Бабруйск, дзе вельмі хутка памерла мая праабака Марыя. Дом і мэймасць разрабавалі. Бабуля Ніна тулялася з малодшымі братамі і сяstryчкамі па здымных кутах, працавала нянькай. Пісала нават Калініну, каб ён дазволіў прыняць дзяцей «ворага народу» ў школу-інтэрнат. Дазволіў... А праз год пасля арышту Якова майго прадзеда реабілітавалі, пасмартотна.

«НН»: Калі вы згублі магчымасць хадзіць? Як вы перажывалі гэты момант?

Інга Татур: Калі мне паўгодда было, перахварэла нейкай хваробай. Даўктыры дўгія не моглі разабрацца, чым я хварэю. Калі, нарешце, дэвадаліся, у чым спраўа, мне ўжо было гадоў пяць. Я зразумела, што што даўктыры размаўлялі з бацькамі. Яны казалі, што я хадзіць не буду, што хвароба будзе паствурова развіваша, што я хутку памру. Я

ўсё дзялінства чакала, калі пачну паміраць. А яшчэ я баялася надыху моманту, калі я перастана хадзіць. Калі гэта здарылася, мне было 14 гадоў.

Вельмі хутка, можа прац год, пачала адмаўляць руки. Уздымаю іх — а пальцы проста вісьця. А калі нейкія цягліны перастаюць працаўца, што гэта, лічы, незвортна. Я спачатку вельмі перажывала, потым пачала малицца. Я хаджу ў Евангельскую царкву, і там мы, калі молімся, руки ўздымаем угару. Я кажу: «Вось бачыш, я нават не могу пальцамі паварушыць!»

«НН»: А вы сабраўши пасправаўла? — нібыта чую ў адказ. Пасправаўла — пальцы тримаюцца трошкі — і падаюць. «А ты не засяроджваўся на іх! — у галаве такое. — Не засяроджваўся і ўсё, засяродзіся на мене!» Я пачала думы пра Хрыста, малицца. Малітву скончыла — і ўсё, прадаю! На абедзівых руках пальцы ажылі. Вось тады страх праішоў. Ну, канечнече, ўсё адно часам перажываш, але гэта жыццё, і нават у тыхіх умовах трэба тримацца. Бы калі размазавашся — тады і размахашся. А калі тримаешся — дык і ўтримаешся. Вось такія справы. Калі я пачала верыць у Бога, то перастала баяцца.

«НН»: Бог, царква — што яны значаць для вас?

Інга Татур: Як ужо сказала — можна размазацца, а можна тримацца. І тое, на чым ты тримаешся, — гэта Бог. Нядайна так развязала: у Бібліі напісано, што слово Божым створаныя небесы, сусвет, ўсё на гэтым слове трymаецца. Колькі людзей шукайцца, як жыць у гармоніі з сусветам. Яны абліваюцца вадой, мяса не ядуць, яшчэ нешта робяць, каб штосьці зберагчы, каб знайсці гармонію. А гармонія — яна ў слове Божым. Яна пачынаецца з твайго сэрца. Калі ў цябе ў сэрцы ці то кръуды, ці то нянівісць, ці горыч, больш — магчымы, нават спрадвядлівай — яны ўжо той гармоніі з сусветам і няма змены, бо гэтыя пачуцці раз'яджаюць знутры. Як Ісус сказаў: Валадарства Божага ў саміх вас. Калі ты пачынаеш

змяніцца з сэрца, то змяніцца і ўсё астатніе. Раней, калі я наведала маладзёжную службу ў царкве, то вельмі перажывала, што я такая непрыгожая, са скалізмам. Плакала шмат ад гэтага. У царкве такія дзяўчыны прыгожыя, а я... Адночы кажу: «Божа, ну зрабі мяне хоць на кроплю такой жа прыгожай». Дойгта-дойга малилася, хвілінаў пятынаццаць, звычайна ў мене так дойга не атрымліваецца. Тады такое прыйшло: «Прыгожосць дачкі Цара ўнутры яе». Думаю: недзе я гэта ўжо чула. Есць такі пасалом, але там не прыгажосць, а нейкай іншай слова. Але я прыняла гэта. Усё з сэрца чалавека ідзе. І ўпэўненасць, ўсё адтуль. Мы вельмі пачынаем, а ўнутры гармоніі няма.

«НН»: Дарэчы, вас не крываўші слово «інвалід»?

Інга Татур: Да гэта ж немагчыма вымавіць: «чалавек з амбежаванымі фізічнымі магчымасцямі». Інвалід... Нармалёвае слова. Ну, дзякую, што не калека, канечнече! Я пра сябе кажу, што я інвалід, а вось іншых так называць ужо балося — а раптам чалавек пакрыўдзіцца? На самой справе, як бы не называла, галоўнае — як ты ставішся да гэтага. А што да паліткаркнісці, то яна часам гэта зашкальвае ў людей, што стравішца цягроўзасцю.

«НН»: Як я вясівіца людзі на вуліцах у Бабруйску?

Інга Татур: Раней, калі я сама перасоўвалася па горадзе, у нас яшчэ было вельмі мала пандусаў. Дык нашыя хлоць — п'янянія, цвярозыя, лысыя, валасатыя, панкі — усе дапамагалі, як толькі ні патропісці. Ім гэта не цяжка, яны разумеюць, што трэба чалавеку дапамагчы. Нават калі сустракаеш чалавека, які насядзірана да піяве ставіцца — магчымы, ён прости сам байцца. На самой справе, калі чалавек разварушыць, ўсё будзе добра.

«НН»: Як вы думаваеце, з цягам часу, гісторыі, людзі робяцца лепшымі ці горшымі?

Інга Татур: Я думаю, што людзі заў-

седы аднолькавыя. Пачытайце Апuleя «Залаты асёл». Там такое ж, як і ў нас. Так што ўсё аднолькавае, праста чалавек сам па сабе мае схільнасць да таго, каб скатацца ўніз. У расійскай мове ёсьць паняще «целомудрне», цэласны розум. Цяпер межы гэтага цвярозага розуму настолькі размытыя, што людзі не ведаюць, дзе добра, дзе кепска. Я вось цяпер размазуляю па інтэрнэце з адным хлопцем — гэта наркаман, з Алтайскага краю. Мяне ніколі тая Сібір не цікавіла. А тут сусцэцтвуючы чалавек, які кажа: «Хачу кінучы, і не атрымліваеца». Проста чалавек робіцца для цябе блізкі, і думаеш, як яму дапамагчы.

«НН»: А вашая беларуска-моўнасць — адкуль яна?

Інга Татур: Ад Каараткевіча. У сёмым класе сяброўка, суседачка, прынесла мне книгу на расійскай мове «Каласы пад сярпом твایм». Я як пачыталі... Закахалася ў гэтага Алекса Загорскага. Пачала шукать іншыя кнігі Каараткевіча — не знайшла на расійскай мове, на беларускай чытаць пачала. Вельмі цяжка было, бо ў нас у сям'і ўсё падрасійску было, у школе я беларускую мову не вучыла.

Багдановіч потым мне патрапіў, «Маладзік», кніга яго. Я нават перапісвала яе. Чытаць я чытала, але не размазуляла. А потым, калі пайшла ў царкву, на настолькі мяне слова Божкое захапіла, то мне нічога больш не хадзілася. Хіба што Даастаўская чытала. Калі маастацкая літаратура, то мне хацелася, каб яна была пра шляхі чалавека да Бога.

А потым прости ў малітве пачалі з'яўляцца нейкія новыя слова. Кажу: «Госпадзе, ласка твай». А сама думаю: што такое «ласка»? Потым: «Госпадзе, ты такі лагодны». А што такое «лагодны»? Пачалі беларускія слова выскоківаць. Гэта адбылося ў вэсці. Ведаеце, Бог твае жыццё бачыць наперад. Ён ведаў, што мне гэта патрэбна, што мне гэта да сэрия.

Гутарыў Але́кс Кудрыцкі

Складанка на цуд

Адна з чытак інтэрнэт-дэйніка Інгі, Наталка Васілевіч, была ўзрушаная гэтым допісам. «Чытаеміннататі чалавека і думаеш, што ўсё пра яго падаешася, — кажа яна. — А я і не ўяўляла сабе, што Інга не можа хадзіць».

Неўзабаве ў інтэрнэт-дэйніку Наталкі з'явіўся допіс, у якім яна прапанавала сваім сабраў чытам з дзейніцай хадзіць.

У незвичайнай таладзе падзельнічала калі дзвяціцца папяці чалавек — самыя розныя людзі. Праваслаўная Наталка кінула сабраў вазок з дзяцінства. Але крок за крокам спраўа пачала рухацца. Чытам з'яўлялася ў Бабруйск, дзе вельмі хутка памерла мая праабака Марыя. Дом і мэймасць разрабавалі. Бабуля Ніна тулялася з малодшымі братамі і сяstryчкамі па здымных кутах, працавала нянькай. Пісала нават Калініну, каб ён дазволіў прыняць дзяцей «ворага народу» ў школу-інтэрнат. Дазволіў... А праз год пасля арышту Якова майго прадзеда реабілітавалі, пасмартотна.

У дзёлінікі талакі презентавалі Інзе не прости сродак перасоўвання — яны падаравалі ёй свабоду і самастойнасць. А ў адказ яны атрымалі не менш цудоўны падарунак — веру ў тое, што цуды на Калідзі ўзбяўзіў з дзяцінства.

Але́кс Кудрыцкі

Дзённік Інгі Татур можна прачытаць па адрасе <http://michalinka.livejournal.com>

Скандал у беларускай оперы

Яшчэ не сіхіла гісторыя з адзтадукай кіраўніка Беларускага балета Валянціна Елізар'ева, як Унацыйнальны акадэмічны Вялікім тэатры оперы і балета выспыявае новы скандал. На гэты раз ён датычыцца оперы.

Фан опернага мастацтва, гісторык Сяргей Русецкі напісаў ліст да міністра культуры Паўла Латушкі. Аўтар зародзіўся ўбага ў праблемах тэатра. «Гэта кръыў альчо», — так харастырызуе свой зварот сі Русецкі, які ведае ў Беларускай Оперы літаральна ўсё. Русецкі заапісніў 10 гадоў наведуць оперу калі 300 разоў. Тому кожны з пунктаў ён падміноўвае канкрэтнымі прысладамі.

Найперш ён вінаваціць галоўнага дырыжора Віктара Плаксіну ў некампетэнтнасці зрыве выступлення. Народак на праблему з вузкім рэпертуарам і на адсутнасць беларускасці ў тэатры.

Звязацца і да ганаровых званняў. «Па тым, як прысвойваюцца ганаровыя званні салістам оперы, калі парадуваюцца з іншымі тэатрамі і, самае галоўнае, эстраднікамі,

СКАНДАЛЫ

Скандал у беларускай оперы

можна меркаваць, што палітыка дзяржавы па гэтым пытанні сабе здыхае дыскредытавала. Або званні трэба адміністратару, або прысудзяцца іх справядлівіва.

Хвалююць сп. Русецкага і тэхнічныя бакі організацыі працы тэатра. «Тузін проблемы выскіпілі на капітальныя ремонтам. Пагорылася акустыка, з'яўліся нязручныя месцы, з якіх амаль нічога не відаць».

У інтэрнэце салідарнасць з Сяргеем паспелі выказаць дзесяткі людзей, якія маюць тых самыя пытанні да Беларускай оперы.

«Мы, глядачы, любім тэатр, — кажа операфіл. — Тому лічым неабходным выступіць».

Адказу з Міністэрства культуры пакуль не было.

— Мы зрабілі планерку з гэтай нагоды, — паведаміла намесніца генеральнага дырэктара тэатра па працы з гледачам Зоя Юрчанка. — І па кожным з пунктатаў рыхтую адказы. Вельмі шмат у лісце Сяргея Русецкага надумана.

Кастусь Матушыч

Звольненая легендарная дырэкторка «Акадэмкінігі»

Легендарную дырэкторку кнігарні «Акадэмкініг» Соф'ю Жыбулеўскую кіраўнікі Акадэміі науک Міхail Мясініковіч звольніў без тлумачэння прычынай, не праінтушыў контракт.

Спадарыня Соф'і перажывалае, што пасля яе схыду кнігарня стаціц самастойнасць, а на паліцах з'яўліца паняще «целомудрне», цэласны рознай макулатура. У «Акадэмкініг» быў найбольшыя ў краіне выбар беларускіх выданняў.

СМ, паводле «Еўрападыё»

КОЛЛЕКЦІЯ MICHALINKA.COM

Рандэзу з Іванам Жахлівым

Іван Жахліві ў фільме «Цар» то моліцца, то балюе, а яшчэ ўесь час мармыча, разглагольствуе, крываць, шэпча. Ён падобны да пачварнага разбешчанага дзіцяці, які то палац без вонкай бы не дзвярэй збудуе, то ляльку на кол пасадзіць, то заплача, то ў ладкі запляскае.

Тыдзень таму, сядононі ў цягнікі Мінск — Масква, я крыху хваліваўся. Не скаку, каб гэта была боязь, але... Ну што можа адчуваць чалавек перед тым, як упершыню ў жыцці едзе наведаць славянін-азіяцік мегаполіс, сучасны Вавілон з яго шыраванымі прастактамі, па якіх пралятаюць на сваіх чорных лімузінах апрычнікі да бэрсы фэліральнага ўзроўня, дзе па даўжэнькіх эскізатарам спускаюцца ў чэрвоную метро змрочнага орды гастрабайтэраў, а з-пад колаў цыгнікі высокаваць пашукі памерам з пароскі? Дзе ў кожным дворыку видуцца міні-войны паміж саладымі-разбойнікамі ў чорных масках да кумпамі, якія наўні спадзяюцца схавацца ад куляў, загарнуўшыся ў собалевыя фуры аль «Хут Бос»? У горад, які сваім памерам намагаецца паказаць тебе, што ты — казюрка, ты — нішто.

Натуральна, расійская стація выявілася зусім не такой, якую яе маюць немаскоўскія калектывы: не свядомае.

Ніякіх мяждведзяў з балалайкамі ды гарэлкі з самавараў. Масква хоць і буйней, але даволі спакойні.

несумненна цікавы і па-свойму прыгожы горад. У архітэктуры Крамля адразу праглядаеца ўсходняя стылістыка, а ў храме Васіля Блажэннага зашифрованая ренесансная матывы. Красная плошча, якая ўяўлялася грандэзным пляцам, уадрозненне ад Кастрычніцкага плошчы Мінска падаецца маленкай, амаль камернай, а маўзей Леніна выглядае не велічным мармуровым зікуратам, а мізерным пачкам запалак, перад якім мненца з нагі на нагу ахоўнік, усміхаючыся скам дымкам. Адняма чаго рапішь, ён нават зляпіў маленкую снежную бабу, пастаўіўшы яе на слупок агароджы перад маўзелеем.

Вось тут, у ваколіцах Краснай плошчы, і пабачыў упершыню Івана Жахлівага. Ён выйшаў із то

Усё пераварочвае адзінай фраза: «Полацк здадзены! Палацік зайшлі з тылу, а горад ім сам дзверы расчыніў».

музея, ці то з антыкварнай крамы і скоса, падаэрона зіруні на мяне. Перапрануўшыся ў крываўшыца цара, нават зляпіўшы прадавец ці экспурававод пакрыс пачынае весці сябе адпаведным чынам.

Другі раз я сустраўся з Іванам Жахлівым праз некалькі дзён пасля пaeздкі, у Мінску. У зале кінатэатра «Беларусь» не было апіваднага пустога места. На экране шаўчэна вароча ўзрэзкі Пятра Мамонава, якія пеераўбасілі ў Івана Жахлівага ў фільме Паўла Лунгіна «Цар».

АЛЕКСАНДР КУРДЫЩКІ

У фільме расказваецца пра два гады царавання Івана Жахлівага (1566-1568), якія прыпалі на яго канфлікт з мітрапалітам Філіпам, а таксама на разгром Лівонскай вайны.

Дарэчы, каб паказаць вайну, Паўла Лунгін выбраў эпізод з бітвай за Полацк і зрабіў гэта надта хітром: разысёр апівае не пра крывае ўзяцце Полацка войскамі Івана Жахлівага, а пра яго «барону» расійцамі ад беларуска-польскага войска.

Усё пераварочвае адзінай фраза. Вой-виступ ідэцічны ніколі цару з гарасным крыва: «Полацк здадзены! Палацік зайшлі з тылу, а горад ім сам дзверы расчыніў». Расійскія ваяводы, пануруўшы голаў, вітрацца ў Маскву, дзе цар, за якога яны змагаліся, ужо вынес ім смяротны вырак.

Філіп, ігрумен Салавецкага манастира, едзе ў століцы на заклік цара. Чым блізэй да Масквы, тым больш

шае задуменне выклікае ў манаха то, што ён бачыць. Перад яго вачыма пастаўстае крываўшы балаган, масавае шаленства з царом на чале. У дзіцінстве Філіп Іван быў слабым, і менавіта яго цар пастаўіў кіраваць царквой — каб потым забіць, зразумеўшы, што той не збираецца танчыць пад царову дуду.

Іван Жахліві ў выкананні Пятра Мамонава то моліцца, то блюе, а яшчэ ўесь чалініца, разглагольствуе, крываць, шэпча. Ён падобны да пачварнага разбешчанага дзіцяці, які то палац без вонкай бы не дзвярэй збудуе, то ляльку на кол пасадзіць, то заплачыць. Дарэчы, Івану Жахлівому надта цікава вайна з дзесні — яны для яго пакінці, якія лісімы, накінталі нацельнага крыва. Праўда, калі талісман не прыносяць цудаў, цар можа і га сметнікі выкінуць. Аячы ён увесі час хоча, каб яго любілі

— не толькі апрычніці, але і мітрапаліт Філіп, і народ, і Бог. Да толькі сам цар любіць няздатны, а малітыя ягонія — дыялог з самім сабой. Іван Жахліві падобны да ката і близна адначасова. Ягоная душа не праста блукае — яна мітсціца, нібы юлеть.

Мітрапаліт Філіп у выкананні Алега Янкоўскага (гэта была яго апошняя роля ў жыцці) — гэта сімвал царквы, якай лічыць царом Бога, а не цара — Богам. Ён супрацьпастаўляе простую любоў і чалавечнасць мудрагелістым філософстваванням Івана Жахлівага, у якіх эзалогія мяшана з ісцінай. Чым далей, тым больш відавочна, што для цара не існуе іншых людзей — толькі ён ды Бог, ды і той не слухаецца. Адзін цар, якім адыгі.

«Дзе мой народ?» — істэрычна скрыготча зубамі, увесі скарнелы, Іван напрыканцы фільма, калі сядзіці адзін пасярод катаўльнага містэцтва. Галубы кашмар даспята — прачнунца і пабачыць, што наво-калі нікога німа.

Шпацируючы па Краснай плошчы, я зайдзяжу ў пляні неіснуючай дарэчнай канструкцыю — ці то каменны басейн, ці то трывану. З глыбіні памяці ўспыльі напаўзобітая назва «Любнае месціца». Адсюль некалі зачытавалі царскія загады — каго на плаху, адсякі.

І некалькіх кроках ад Любнага месца — пудоўны сабор Васіля Блажэннага, які, міжным, збудавалі на загад Івана Жахлівага. Кажуць, дойліду пасля выканання вочы, каб той болш не збудаваў нічога падобнага. Так і стаілі пам'яць Любонім месцам ды саборам, у самым сэрцы Рэі.

Алесь Курдыщкі

Цар і сантэхнік

Памылкай будзе разглядаць фільм «Цар» як гістарычны. Фільмы пра цара Івана ў Расіі выходзяць палітычныя, незалежна ад жадання аўтараў. Но Іван Жахліві на стагоддзе перад вызначылі плахи развіція Расіі. Першыя гепалітычныя імперыі, якія «прабіваў ахно» да Балтыкі. Праўда, у той раз беларусы яго ад мора адкінулі.

Знічны Казанская ханствіца, адкрытыя шляхі да каланізаціі Сібіры. Прывядзіць вестэрнізаваную Наўгародскую рэспубліку і здушыў сепаратызм.

Дыпламатычны стыль Івана Васільевіча даэт гэтуль жывы ў каментарыях Пуціна пра гальштук Саакашвілі, у заявах Ляўрова. Ды пачуты ў фільме праклёні ў адрас каралі Жыгімонту і здрадніку, «купленых на наўгародскія грона», гучань вельмі сучасна. Калі замяніць польскага караля на амерыканскага прэзідэнта, а наўгародскія грона на заходніх грантах.

Першы фільм пра Івана IV здымалі пры Сталіну. Паказаць гісторычную апраўданасць

метадаў сталінскай улады ў ім не выйшла — сам матэрыял паўстаў супраць такой ідэі. У часы застою быў зінты другі — камедыя «Іван Васільевіч міняе прафесію». Жарцій з разлігі, мараміз і распуста начальства, некампетэнтнасць «цара». Брэжнёўская эпоха паўстоеа ва ўсёй прыгажосці.

Стваральнікі самага новага фільма пра цара ўсялік намагаюцца сысці ад разважання пра

Служыць цару, спадзяючыся яго вупrавіць? Немагчыма.

сучасныя праблемы Расіі — настолькі ўніверсалене шэкспірскасло злускабіле Іван. Гэта анты-Ліп: цар-варят, які распадаецца на чалавека і ўладаря, ката і яго ж ахвяр, прагматычна палітыка і містыка. Дэстаптычнасць ў ім наўшмат мацнейшыя за асабістасць: «Як чалавек я можа і грешы, але як цар — бязграшы». Хто

з дыктатараў не супяша сябе той самай думкай?

Яго антыподы ў фільме — высокадухоўны праваслаўны мітрапаліт Філіп і яго племянік, ваявода-патрыйёт, — спрабуюць выйграць у Івана па ягоных жа правілах. Служаць яму, спадзяючыся яго выправіць. Але іх праісты не лечаць. Станочу ваявода Колычаў наблага б глядзеўся і ў расійскім басейку пра чачэнскую вайну — варта толькі памяціць уніформу. А Філіп усё ратуе душу цара, заклікае «пакаяцца», «не ліць кроў». Але цар ужо даўно не чалавек, а частка дзіржаркай сістэмы, якую не раз бурыш праістай асабістым заменай. Гэта добрая бачна ў сцэне, дзе світа этап за этапам апранае Івана ў царскія шаты. І скужаныя багамолец ператварае ў зонгана даспята. Цар перамагае Філіпа адным ікўком: дас дыслізэнту ўладу судзай «вонграва дзяржавы». І Філіп губінецца, не знаходзячы відисці з пастаўленай пасткі.

Мітрапаліт гіне, здабытыя маральна перамогу. Манастырь з манахамі, што схавалі яго цела, паліць апрычнікі. Дыслізэнц плахіх больш нікуды не вядзе. «Тут усю сістэму мінінъ треба», — казаў безъвісны сантэхнік. Сяргей Мікулевіч

Расія: паміж шаленствам і святасцю

«Цар»

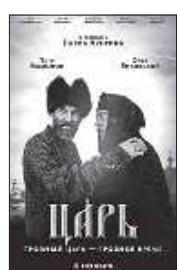
Расія, 2009, каліяровы, 116 хв.

Рэжысэр: Павал Лунгін

Ролі выканоўшчыкі: Пятро Мамонав, Алег Янкоўскі, Юры Кузін, Аляксандр Дамагараў.

Жанр: Гісторычна-трагедыя

Адзнака: 7 (3 з 10)

1565 год. Разгар Полацкай вайны. Цар Іван IV, злякавы ўзяў і сапраўднымі ворагамі, уводзіць апрычніцу і заўважывае Масковію крывае. Мітрапаліт Філіп, сбора дзіцінства Івана, удзялвае голас за літасць і грауду...

Гісторычна-трагедыя «Паўла Лунгіна прасцяшайша за знакамуто стужку Сяргея Эзенішкіна. Сульчэнне добра і зла падкреслены ворагамі. Мітрапаліт Філіп, сбора дзіцінства Івана, заўважывае голас за літасць і грауду...

Зялёстыя, каржикававыя, біцьмі вікапаны з глыбіні апраментнай царскіх апрычнікі. І духуноўніца манахі, якіх паліць.

Гэта паслядальная стужка і траєнца на двух постадах — Пятру Мамонаве і Алегу Янкоўскому. Толькі Мамонав здолеў неперазідзенна сігнаць цара-параноіку. І толькі Янкоўскі з наўважлівай акторскай мудрасцю і пакорай пачазу на экране штодзённую жыццевую світасць.

Лунгін раскрывае нам галубую расійскую тайніць, запачаткованую крываю маскоўскія часы. У краіне, якая натаскінені заходнімі вільготы і пераўтварае ў катаўніцтва, з цікавымі механізмі, апошняя абарона ад самадурсаў ўздаў — Бог, які дрейфівае праз сумленне. А барысаўца драў-чалавечыя душы: з кім чалавекі — з царом зялым, ці Царом Небесным? І вагаеца Расія паміж шаленствам і святасцю.

«Дзе мой народ?» — разгублена п'яціцца цар.

Народ скаваўся.

Андрэй Расінскі

Жахлівы чалавек і грозны цар

У Беларусі з яе ампутаванай гісторычнай памінцю для большасці насельніцтва ён — персанаж з вялікай савецкай камедыі, які «Астрахань браў, а Шлака — не». Для тых, хто вішуць пістолету па кнігах Уладзіміра Арлова, ён — Іван Жахліві, знічальнік Полацка і завеўнік беларускіх земляў. Іван IV Васільевіч нарадзіўся ў шлоўскай вялікага князя маскоўскага Васіля III і Алены Глінскай. Га башкірскай лініі паходзіў з дынастыі Івана Каліты. Калі замініў — ад Мамая. Сам сілез Іван IV лічыў нашчадкам рымскага імператара Аўгуста.

Яго заваёвы, у выніку якіх тэрыторыяй Масковіі павялічылася ўз'яды, стварылі пра яго легенды. Міктым, сам каварны Іван амаль ніколі не ўз'ядыўся у паходах.

Сядзіб насельніцтва ВКЛ маскоўскі цар Іван Васільевіч быў вядомы альбо як «Маскоўскі», альбо як «Тыран».

Існуе міркаванне, што Іван IV быў паскінчаным, чым і тлумачыцца яго жорсткасць. Першага чалавека ён пісьмаваў да смрэці ў 13гаду, аднак гэта было хутчы прыкметай часу і моцнай улады. Усе кіраванне цара Івана прынесла менш ахвяр, чым адна

Варфаламеевскую ноч. Рэпутацыю цар атрымалі хутчы ад того, што не грэбаваў асабістымі удзелам у забойствах і павінне.

Да беларускіх земляў у Івана было стаўленне адназначнае — яны павінны быць далучыцца да Масквы. Прыным пацілі на раўлінічнай прыкмете (з царквой у яго былі церкі) — па пістолетчы.

Выводзяцца да Рурыка, ён лічыў сваімі авацыямі «варягніц» Полацка. Такім і ўйдзе ў нашу гісторыю — завеўнікі.

Але́ксі Пілецкі

Кулінковіч: Калі ты забаронены, ты не развіаешся

**Вечна маладому гурту «Нейра Дзюбель»
споўнілася дваццаць гадоў. Карэспандэнт
«НН» гутарыць з яго лідэрам Аляксандрам
Кулінковічам.**

«Наша Ніва»: Аляксандр, як ар-
хесліце гэтыя гады ў року адным
словам?

Аляксандр Кулінковіч: Раздзял-
байства. Гэта, па-разлікубайску, мы
і канцэрты ладзілі, гэтак з выгаднымі
прапановамі без прадусараўбыходзі-
ліся, гэтак жа і альбомы пісалі... Але з
іншага боку, за раздзялбайства нас і
любіць. Боў нашым раздзялбайствам,
на мяне думкі, ёсь трохі пічырасці.

«НН»: Ва-па-нейшаму слу-
хаваю?

АК: Сусветнай папулярнасці, або
ж якой марыталася раней, ужо не хоча-
цца. Мянене задавальняе стабільная па-
вага да нашых песен. Мы зрабіліся
богатыя нутраным туртом, чым на-
ват N.R.M. Тысяці-нікалі адведве-
ваюць Польшу, мы ж у Расіі апошні
раздзілі гадоў піць. У нас ужас-
талася на ўроці «пакісаці». Пакі-
саці! Наваполак — прыехалі, у Го-
мель — прыехалі. Хіба праца стала
пра на менш пісань. Але інтарэс слу-
хачоў, дзікаўшчыць Богу, быў заўсёды.

Рок сёння пад падлом

«НН»: Можа, праста мінула
цікавасць да рок-музыкі? Но на
дваро дайно ўжо не канец 1980-х.

АК: Параўноўшы рок-музыку
з'зору 1989-га і 2009-га — тое самое,
што параўноўваў просьбу гэтых пе-
рыяду ці тэлебачанне. З сярэдзіны

90-х у нас ідзе масіраваная пропаганда попа. Усё папсе і афіцыйнае. Людзей прывычылі думыць па-іншаму, ім сталі прапагандаваць іншую, легаважную музыку.

У краіне стараюца не заўважаць рок, асафіваць нераскрычаны. Мас-
медиа, асафіваць дзяржаўныя, каго не
можуць ігнараваць — напрыклад, J-
Mors — неяк праpusкаюць, а каго
можуць не заўважаць — не заўважа-
юць. Балаз ёсьць выключнік, які ка-
нал СТВ, якія не патураюць гледа-
чу, а прадаюць для яго.

«НН»: Але ж тэндэнцыя ўцікана-
ня ў рамкі фармату па ўсім свеце...

АК: Не зусім так. Сапраўды, у
Расіі ўсё тое самое. Даё з'ёты ка-
манды, што не злазілі з тэлебачан-
ня, дзе «Ва-Банкъ» і «Агата Кристи»?
А востра ў Украіне, дарэчы, не
зблочылі на гэтыя штыхі: і ціцер там,
маночы з Расіі адноўляськавыя
стартавыя дадзенныя, прыйшлі да аб-
салютна іных выніку. Паглядзіш, колькі
там рока і вартых галегерада.

Рок — ўсё ж жыла, гэта роч болж
абемістай і шматліканава. І як былі

людзі, што цініліца да больш змяс-
тоўлай музыки (аналітычнай прэсы
ці тэлебачання), так іны і засталіся.

Нічога страшнага ў сённяшній спу-
таніці няма.

Проста іццер рок вірніў-
ся туды, адцуль выходзіць: калі не ў
падполе, дык пад поле.

АК: То, што мы спяваем, гэта —
эмоцыі. Перажыўанні. Нейкія штукі,
які адбываюцца ў грамадстве, видо-
мася, упльываюць на нас. Але мы не пі-
шам песні пра гэтую, песні ў люб. На-
ват песня «ППРБ». Гэта жартава-

З Праляскоўскім мы сабе не здрадзілі

«НН»: Мінула большы год па пасля
вашага паходу з Алегам Хаменкам і
Лівонам Вольскім да дзяржаўнага
Праляскоўскага. Ці палешышы-
ся становішча «забароненых гуртоў»?

АК: Вядома. Ціцер забароны на-
ми, можна спакойна ладзіць канцэрты.
Адно выявіўся парадокс: калі мы
былы забаронены, нас запрашала не
менш. Але нас запрашалі не як музы-
каў, а як «забаронены гурт з Беларусі».

Ціцер людзі ідуць толькі на нашу
творчасць, што мы былы да сэрца.

Мы падабаешца, калі мяне любіць
ці не любіць за мае песні, а не за тое,
які сцяг міне падабаешца болы. Так

што да Праляскоўскага мы пайшли
не патроши, як гравірый навосак,

наадварот, у грашах мы нават страпі-
лі. Проста калі ты забаронены гурт,

тэбі не траба нічога рабіць, развіва-
цца. Даставатка быць забароненым. З

іншага боку, ізъмні учынкам мы сабе
не здрадзілі: як граі — такі граем, што

співалі — то і співаем. Без цізуры.

«НН»: А з'едліўвя тексты — гэта
пазіцыя?

АК: То, што мы спяваем, гэта —

эмоцыі. Перажыўанні. Нейкія штукі,

які адбываюцца ў грамадстве, видо-

мася, упльываюць на нас. Але мы не пі-

шам песні пра гэтую, песні ў люб.

На-нат песня «ППРБ». Гэта жартава-

вы твор. Міне торкнула гучанне абр-
эвіятуры, што была ва ўсіх на ву-
снах, «піпээрб». Якай тут палітика?

Проста ёсьць рочы навокал, якія мянен-
е як творцу творкаюць. Спідаешца —
напішу пра адронны калайфэр.

Саладуха не крываўде

«НН»: Адкуль вашая фішка, ма-
ем на ўвазе перацірапку ў панк-
стылі поп-пілягеру (*«Чужая мі-
ля», «Волода», «Чорные Глаза»...*)?

АК: У рэміксованіні ёсьць нешта
дзіцяческое: як дамальваць хвасты вусы
Леніну ў падручніку. Мне даследобы
перавізываю, люблю настоўніні на падах
хты, якія перадаюць эпоху. І песнім
карысці: ім дзеца другое жыццё. А
першыя выкананія? Прынамсі, Сала-
духа і Ханок, што спірычыліся да
«Чужой мілії», не крываўдзі.

«НН»: Плятуць, што вы пад
«Рамігтай» косіце?

АК: Мы гэлага не хаваем. Разуме-
це, уальбоме ў адной із двух песенях
мы проста да зарозу павінны за-
касіць пад нейкі гурт і яшчэ выка-
наць якісць слизліві пілягеру стылі
амерыканскага рок-попа. Дзеля на-
шай і вашай радасці.

Караткевіч натхні спявача па-беларуску

«НН»: А як мающа вашая су-

Гурт «Нейра Дзюбель»

заснаваны ў 1989. Выпусціў 17 альбомаў,
сярод якіх класіка беларускага: «Умныя вещи»
ды «Охотник і Сайгак». У 1999 «НД» атрымалі
званне найлепшага гурта Беларусі — «Рок-
карона». На «Рок-
каранацыі-2005» першы
беларускамоўны альбом «НД» «Танкі» быў
прызнаны альбомам года. А ў 2008 тое ж
адбылося з альбомам «STASI».

Граюць нервова,
апантана. У музыцы
дрэйфуюць ад постпанка
да хардкора. З
фірмовых страв —
перапеўкі шлягераў
у панк- і метал-
апрацоўках.

«Нейра Дзюбель» у «Рэактары»

25 лістапада ў клубе
«Рэактар» (бул. Харужай,
29) пройдзе
трохгадзінны канцэрт
«Нейра Дзюбеля». Гурт
выканае найлепшыя хіты
за дваццаць гадоў.
Чакаеца ўздел Лявона
Вольскага, Алега Хаменкі,
Макса Івашына, Вольгі
Самусіка. Пачатак а 19-й.

попыльныя праекты пасля супрацоў-
ніцтва з Вольскіму «Крамбамулу»?

АК: Да супольна неяк апошнім
часам не зрастаема. Быў супольнік
на вершы Караткевіча, песня «Скры-
пка дрыгвы». Хоць альбом не вый-
шаў, але трывоў меў свой плен, бо
дзяячкаўшы яму я пачаў співаць па-
беларуску.

У песьні ж як? Або ты співаеш на
мове, на якой думаш, або песьні вый-
дуць мертваваты. Дык вось, хоць я
расійскамоўны, але настолькі прасяк-
нусі пазіў Караткевіча, што пап-
расіў у Вольскага яшчэ колыкі бела-
рускіх кінічнай тачкі. Гэта заханіцца,
што калі-нікі тачкі думаць па-беларуску.
І павінела, не спыніць не стры-
масцічнай складанасці гэтых аўтасловімі.

«НН»: Як будзе сяяцкаваць
20-годдзе?

АК: Запрашаймо: 25 лістапада, у се-
раду, клуб «Рэактар», 19.00. Будзе
трохгадзінны юбілейны канцэрт
«Нейра Дзюбеля» з усімі выканані-
ямі: здайтесь з гуртом самае бажа-
йчайшыя.

«НН»: Плятуць, што вы пад
«Рамігтай» косіце?

АК: Мы гэлага не хаваем. Разуме-
це, уальбоме ў адной із двух песенях
мы проста да зарозу павінны за-
касіць пад нейкі гурт і яшчэ выка-
наць якісць слизліві пілягеру стылі
амерыканскага рок-попа. Дзеля на-
шай і вашай радасці.

Караткевіч натхні
спявача па-беларуску

«НН»: А як мающа вашая су-

СЦІСЛА

Сяргей Міхалок: Трымайцеся каранёў сваіх!

Гурт «Ліліс Трубіцкай»
запісаў песню «Шпак» для
трэбагтоўальбома «Машынага»,
прысвяченага 40-годдзю
расійскага калекціву «Машына
Врэмені». Презентацыя
альбома прыйшла 11 лістапада
у Маскве. Чаму каманда
абрала маневіта гэту песню,
распавядзе Сяргей Міхалок
«Газетнікам» чынам усё, што
выконваецца беларускім

артыстамі, пачынае разглядаць
у кантэксте нашай палітычнай
атмасферы. Вось і песня
«Шпак» атрымліваецца
дэльце не пра гурт «Ліліс
Трубіцкай», які, нягледзячы
на магчымасці, ніколі не
з'язджаў з роднага Мінска,
трымаўся сваіх каранёў.

**Дудараў піша працяг
«Белых росаў»**
Драматург Аляксей Дудараў
прадае са сцэнарам працягу

фільма «Белыя росы». Пра
этага паведаміў народны артыст
Беларусі Генадзь Гарбук.
Плануецца, што Гарбук, які
сыграў у фільме «Белыя росы»
роль старшага сына Андρэя
Ходаса, здымешца і ў працягу
стужкі. Хто будзе рэжысёрам,
пакуль невядома.

**Антыэпідэмічны
абрад прызнаны
каштоўнасцю**
Міністэрства культуры

пастанавіла ўключыць у Спіс
нематэрываўнай культурнай
спадчыны Беларусі калідную
гульню дlya незамужніх
дзіўчат і нежаніх юнакоў
«Жаніцба Цярэшкі»
(Лепельскі раён). Таксама ў
спіс трапіў абрад «Намскі
Вялікіцэн» вёскі Аброва
Івацэвіцкага раёна.

Прычынай з'яўленняння такога
свята стала зборлівенне той
вёскі ад эпідэміі ў пачатку
XX стагоддзя. Паводле
падання, жыхары саткалі за-

адну ноч спецыяльны ручнік
і разам з аброзам Божай
Марыі прыйшлі хрысцім
ходам кругом вёскі, каб
абараніць ад мору.
Каштоўнасцю прызнаная і
технолагія стварэння
майстрамі Круглянскага
раёна драўляных музичных
народных інструментуў.

**Памёр акцёр
Анатоль Жук**
19 лістапада на 61-м годзе

жыхція раптоўна памёр акцёр
Тэатру юнага глядчыча,
заслужаны артыст Беларусі
Анатоль Жук. Як паведамілі
ў прокуратуры Мінска,
вечарам 19 лістапада
Анатоль Жук знаходзіўся ў
свайі кватэры са знаёмай.
Прычыны смерці
высвятляюцца. Анатоль Жук
працаўваў у Тэатры юнага
глядчыча з 1975 года.

**Паводле Белапан,
БЕЛТА**

лістапада
28
Юбілейны
канцэрт
**СТАРЫ
СОЛЬСА**
Даведкі: 6490888
Кошт: 15 000 - 30 000
Каса: 328 66 38 (гар. тэл.)

Жымі Гук, Арганізатар
ЧСУП "Концепт Солса"
УНП 90969929 Гастрохімічне пасвіданні №1136 Відл. Упра. Культ. МІКН 9.10.09

ФУТБОЛ**Вялікі зімовы футбол**

2 снежня (серада) пройдзе матч 5-га туру Ліги Еўропы паміж БАТЭ (Барысай) — «Бенфіка» (Лісабон). Стадыён «Дынама», пачатак а 20-й, білеты: 10 000, 20 000, 30 000. Пасля 4-х тураў у нашай групе наступнае становішча: Бенфіка — 9 балаў, Эвертарт — 6, БАТЭ — 4, АЕК — 1. 17 верасня ў Лісабоне БАТЭ прайграла «Бенфіцы» — 0:2.

КАНЦЭРТЫ**Neuro Dubel**
У «Рэактары»

25 лістапада а 19-й у клубе «Рэактар» (вул. Харуцкай, 29) — канцэрт Neuro Dubel'я, прысвечаны 20-гадзю гурта. Пры ўдзеле **Лявона Вольскага, Алега Хаменкі, Вольгі Самусік, Максіма Івашына і іншых**. Глядзі старонку 11.

«Разбітае сэрца пацанаў і «Вечер у галаве»

Сумесны канцэрт гуртоў «Разбітае сэрца пацанаў» і «Вечер у галаве» адбудзеца 25 лістапада ў клубе R-klub (вул. Сурганова, 26). Пачатак а 19-й.

Стары Ольса

28 лістапада ў к/з «Мінск» — канцэрт «Старога Ольсы», прысвечаны 10-гадзю гурта. Пачатак а 19-й.

**Алесь Камоцкі
У Швабах**

Творчая супстрава з Алемем Камоцкім адбудзеца ў сельскім Доме культуры вёскі Швабы Лагойскага раёна 27 лістапада. Пачатак а 18-й.

Аўтабаны і менестрэлі
2 снежня а 19-й на сцене**ІМПРЭЗЫ**
Галерэя «Ў» запрашае

25 лістапада а 19-й — «Лічбавая і папяровая будучыня кнігі». Дыскусія з узелем стваральніка часопіса «Маналогія»: Аляксеем Андрэевым, Адамам Глубасам і Аляксандрам Барташэвічам.

26 лістапада — «Он-лайн трансформація кнігі». Крысцінай Карччукай, веб-рэдактаром мультымедыячасопіса «34», раскаже пра он-лайн трансформацыі ў кніжным сусвеце.

28 лістапада а 18-й — украінскі літаратурны праект «Бочка». Выступаюць маладыя украінскія літаратары.

Правадзіць вечарыну Югаслаў Калядзя (Гомель). 29 лістапада а 20-й — «Надрукую сябе сам(а): вечар размовы, выстахі і кіно пра эйні». Відучы: Саша & Таня. Адрас кнігарнік «Ў»: галерэя: пр. Незалежнасці, 37а.

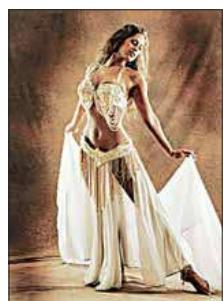
Фестываль беларуска-літоўскай салідарнасці ў Вільні

28 лістапада а 18-й запрашае Вас на фестываль беларуска-літоўскай салідарнасці, што пройдзе ў клубе «Artstai» (Šv. Kazimiero g., 3), у самым цэнтры віленскага Старога горада. У фестывалі сваю творчасць презентуюць музыкі і гурты з Літвы ды Беларусі, якія бралі ўдзел у ранейшых канцэртак салідарнасці. На суд грамадскасці будзе прадстаўленая агульная кружка з 169 км. Уваход вольны.

Belly dance

6 снежня ў канцэртнай зале «Мінск» (вул. Касто-

рычніцкая, 5) пройдзе фінальны этап чэмпіянату Еўропы па belly dance. Пачатак а 17-й.

**Памяць пра Другую
сусветную вайну**

26 лістапада адбудзеца прэзентацыя вынікаў даследавання «Памяць пра Другую сусветную вайну ў гарадскім ландшафце «Хідний Еўрапа», а таксама дыскусія па tame даклада. Пачатак у 18.30. Месца прэзентацыі гатэль Crowne Plaza па адрасе вул. Кірава, 13, зала Princess I. Выступуцы: Аляксей Ластоўскі, кандыдат сацыялагічных навук, старшы наўкуцову супрацоўнік Інстытута сацыялогіі НАН Беларусі, Андрэй Казакевич, PhD, галоўны рэдактар часопіса «Палітычная сфера», Раса Балачкіц, PhD, дасліднік Універсітэта Вітаўта Вялікага (Каўнас, Літва). Ласкава запрашаем усіх засіціўленых!

Цар Ірад у Гістарычным музее

Да 9 студзеня 2010 года кожную суботу ў Нацыянальным гістарычным музее (вул. Маркса, 12) праvodзяцца батлеенныя спектаклі. Ад 12.00 да 16.00, кожную гадзіну можна пабачыць традыцыйную калядную

пастаноўку «Цар Ірад». Кошт білета для дарослых і дзяцей — 2200 рублёў. 25 лістапада ў 19.00 у музее пройдзе танцавальны марафон. На працы гадзіны гурты стародайней музыкі «Пераплут» і «Гальядэр» з тэтрапам «Істрыён» пакажуць праграму «Гістарычныя танцы». Таксама адбудзеца майстэр-класы па традыцыйных і сяродняшніх танцах. Кошт білета: для дарослых — 2200 рублёў, для дзяцей — 1100 рублёў.

Ад неба на пайметра

26 лістапада ў ДК МАЗа (Партызанскі пр., 117а) пройдзе этафэт «Ад неба на пайметра»—2009. Мэта фэсту — папулярызацыя беларускіх музычных традыцый, падтрымка мадалых калекцёў і выкананіцай, якія працуць ў жанры народнай музыкі. Пачатак а 18-й.

Басдан

29 лістапада ў Мінскім дзяржаўным палаці дзяцей і моладзі (Стараўіленскі тракт, 41) пройдзе канцэрт танцавальнага клуба «Басдан» з праграмай «Фолк-экспрэс: Мінск—Берлін—Парыж—Мадрыд—Рым—Эдзбруг—Дублін—Нью-Ёрк». Пачатак а 17-й.

«Святадухаўская царква: яе месца і роля ў гісторыі Мінска»

Лекцыю на такую тэму 27 лістапада ў гэзка-каталіцкім клубе інтэлігэнцыі імія Святога Кірылы Тураўскага (вул. Арганікіцід, 6) працытавае гісторык Уладзімір Дзянісав. Пачатак у 19:00.

ВЫСТАВЫ**Фатаграфіі 1969-2009 гадоў**

Фотавыстава Ігара Барсукова «Фатаграфіі 1969-2009 гадоў» адкрылася 27 лістапада а 18-й у галерэі «Мір Фота» (вул. Прытыцкага, 10). Выстава працуе да 20 снежня.

У аўтактыве — случане

У Доме-музеі I з'езда РСДРП (пр. Незалежнасці, 31а) працуе выставка фотадзімкай Ларысы Салодкінай «У аўтактыве — случане».

Способы гарадскога картаграфавання: досьледование flaneuse?

У Літаратурным музеі Максіма Багдановіча (вул. М. Багдановіча, 7а) да 31 снежня працаноўшы наведаць цыкл фотавыставаў, расцігнага

**Памяць пра Другую
сусветную вайну**

26 лістапада адбудзеца прэзентацыя вынікаў даследавання «Памяць пра Другую сусветную вайну ў гарадскім ландшафце «Хідний Еўрапа», а таксама дыскусія па tame даклада. Пачатак у 18.30. Месца прэзентацыі гатэль Crowne Plaza па адрасе вул. Кірава, 13, зала Princess I. Выступуцы: Аляксей Ластоўскі, кандыдат сацыялагічных навук, старшы наўкуцову супрацоўнік Інстытута сацыялогіі НАН Беларусі, Андрэй Казакевич, PhD, галоўны рэдактар часопіса «Палітычная сфера», Раса Балачкіц, PhD, дасліднік Універсітэта Вітаўта Вялікага (Каўнас, Літва). Ласкава запрашаем усіх засіціўленых!

У Літаратурным музеі

Максіма Багдановіча (вул. М. Багдановіча, 7а) да 31 снежня працаноўшы наведаць цыкл фотавыставаў, расцігнага

тых у часе. «Flaneuse» (на зоўнік жаночага роду, утворана ад французскага дзеяслова flaneur — шпацыраваць) ужо даступна досвед фланіравання — самотная шпацыраванія па гарадской прасторы вуліцай, крамай, парку, каварні, вуліцай і пляцам. Што бачыць жанчына з фотакамерай, шпацыруючы па горадзе, што яна адчувае, месцічы камеры паміж сабой і ўсім тым, з чым яна сутикоўшыца?

ТЭАТР**26 лістапада**

Тэатр юнага гледача — «Сястра моя Русалачка»
Тэатр імя Горкага — «Злоўлены сеткі»

Тэатр беларускай драматурыгі — «Шлах у Царград»
Музычны тэатр — «Юнона» і «Аўсось»

Купалаўскі тэатр — «Дзэцы Ванношыны»

27 лістапада

Тэатр юнага гледача — «Плацалунак ночы»
Тэатр беларускай драматурыгі — «Ізноў між намі кажучы»

Купалаўскі тэатр — «Чорная панна Няўсіжа»
Музычны тэатр — «Юнона» і «Аўсось»

Тэатр імя Горкага — «Сунічная паліна»

28 лістапада

Тэатр імя Горкага — «Каштанка»
Тэатр лялек — «Васіліса Прыўкрасная»

Тэатр юнага гледача — «Лягніны гурбах акіна»
Музычны тэатр — «Ай-баліт-2002»

Тэатр беларускай драматурыгі — «Дамавічкі»

Музычны тэатр — «Кажан»

Тэатр беларускай драматурыгі — «Раман + Юлія»
Купалаўскі тэатр — «Чорная панна Няўсіжа»

Тэатр імя Горкага — «Дзядзькай сон»

29 лістапада

Тэатр лялек — «Чароўная лампа Аладзіна»
Тэатр імя Горкага — «Царэўна-жабка»

Музычны тэатр — «Прыгодаў браменскіх музыкаў»

Купалаўскі тэатр — «Прыгоды»

Музычны тэатр — «Марыца»

Тэатр імя Горкага — «Свадобны шлюб»
Тэатр беларускай драматурыгі — «Свадобны шлюб»

тургі — «Сталіца Эраўнд»
Купалаўскі тэатр — «Вячэр з прыдуракам»

30 лістапада
Купалаўскі тэатр — «Чычы-кау»

КІНААФІША
Дзяяўчы
раман
з вампірам

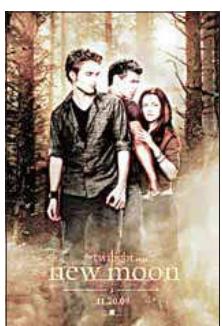
Прыцемкі. Cara. Poўnія (The Twilight Saga: New Moon)

ЗША, 2009, каляровы, 130 хв.

Рэжысёр: Крыс Уэйц

Ролі выконваюць: Крыстэн Сідэр, Роберт Патнісан, Тэйлар Лотнэр, Эшлі Грын, Пітэр Фасініл

Жанр: Вампірская меладрама

Бела Свен, якай ў папярэdnіх «Прыцемках» развіталася са сваімі крыасмочнымі сабрамі, знаміца з небіспечнымі Джэйкабамі Блэкам. Дзяявоae сэрца разрываетца паміж артысткамі-вампірамі і мускулістымі пляваратамі...

«Прыцемкі» Б'юце рэкорды прагляду. Маладыя гады, мала-дзяя жаданні... Фільм — экран-ізацыя мыльной оперы Стэфана Мэра на зампірскую тэму.

Вампірам даўно стаўся мэтафорай сэксуальнасці, вайка-лакі дзяманструюць лютоўшчынцы.

Раней уся гэта міжкавадая гібройдизацыя заставалася ў межах тайніх забавай цетак. Цілер надыша чарга падлет-кай.

Сэксапільны Роберт Патнісан, накачаны Тайлар Лотнэр, Барацьба з дзяяўчою руку і плошчы, абязненне вечнай любові — што яшчэ треба для кінашасцаў?

Андрэй Расінскі

Колькі каштуе ялінка

Мінскія крамы пачалі сезон пераднаваджання гандлю. Першымі адкрылі тэматычныя аддзелы ГУМ, ЦУМ, «Кірмаш» і ГД «На Нямізе».

Прыгожая злянная ялінка вышынёй у метр каштуе ад 50 да 100 тысяч. Можна набыць і з 29 тысяч — акуратненку 60-сантыметровую. Ці за 555 тысяч — трохметровую штучную хвою, калі заробак і столь дазвалічаецца. Ёсьць нават чорныя елкі, хая і я не хацела тлумачыць дзеткам, чаму наша ялінка пачарнела.

Панеркі на елку каштуюць ад 3700 да 6500, гірлянды — ад 3600 да 10 600, верхавіна — ад 7500 да 20 тысяч, вяршаліна-зорка — 10180. Навагоднія шарыкі можна набыць нават па 800 рублёў за штуку. А тыя, што памерам з футбольныя мячы, каштуюць па 29 480 рублёў. Ёсьць у продажы і штучны снег.

Галоўнае — не чакац пакупкі да 31 снежня, бо ў апошній дні года ў крамах будзе вэрхалік і вялізныя чаргі.

Хоць за акном пакуль і снегу няма, але да Новага года засталося ўсяго 40 дзён.

Наастасія Шамрэй

«Вялікі брат» ад МТС

Аператар мабільной сувязі МТС запусціў у тэстальным рэжыме новыя паслугі — «Сям'я пад наглядам» і «Мабільныя супрацоўнікі». Дзве прапановыя амаль адноўлявага кшталту выклікалі хвалю абурэння.

Паслугу дазваліоць вызначыць месцазнаходжанне карыстальніка телефона па бліжэйшых базавых станцыях.

«Сям'я пад наглядам» павінна дапамагаць бацькам, якія хвалююцца пра сваіх дзяцей, атрымліваць інфармацію, дзе тэя знаходзіцца. Зрэшты, і раўнівыя жонкі змогуць праверыць, ці сапраўды муж адправіўся на начную рыбалку.

«Мабільныя супрацоўнікі» — то же самае, але для кіраўнікоў кампаній, якія адсочаюцца, дзе знаходзіцца іх падначаленыя. Тэставая бісплатная эксплюатація «Сям'і» прайгненца месяц, а «Супрацоўнікі» — два месцы.

Дзе Саша?

У першыя ж гадзіны пасля апанансавання паслугі МТС атрымалі столькі запытваў на падключенні, што абсталяванне не вытрымала нагрузак. Першую ногу аблененты атрымлівалі дзесяткі адноўлявых паведамленняў.

МТС узялі першынік на дзень, а пасля паслуга запрашавала як мае быць. На запыт чыталі: «Дзе Саша?» ціптер прыходзіць адказ: «Дзіця Саша знаходзіцца на скрыжаванні пр. Незалежнасці і вул. Валгаградскай». Памылка ў адлегласці звычайна складае 100–300 метраў. Гэта ў Мінску. У рабных цэнтрах паслуга працуе горш, бо базавых станцый там знаходзіцца даволі мал.

Жыццё «за шклом»

Галоўная прэтэнзія людзей да аператора — у лёгкасці падключэння паслугі. Калі чалавек актыўней сабе паслугу і атрымае асабісты код сім'і, яму будзе дастатковая ўзім літарына на хвіліну телефон сваі «ахвяр», каб даслаць смс-паведамленне, якое павінна складацца з дзесяткі сімвалаў. Усё! Ніякіх пісмовых заявў і дазволаў. Дастаткова аднаго паведамлення.

РУБЕН ВІКАРДІ

Непрадуманасць працэдуры падключэння можа выстапіць асабістасцю жыцця абленента на агліяд нядобраўзычлівам.

У Расіі, дзе падобную паслугу МТС ужо запусцілі, абленент атрымае спецыяльнае смс-паведамленне з прапановай, і ў згоды ён, каб пачуны чалавек мог адচынціць яго месцазнаходжанне. Калі ён згаджасцца, паслуга актыўнізуецца. Не дык не. Конгт аднаго запыту ў Расіі складае 10 расійскіх рублёў (гэта калі 950 беларускіх рублёў).

У Швейцаріі ўвогуле патрабуецца пісьмовая згода абленента, нават непачалетнія. Пакуль дэйсція не падпіша адпаведную паперу, бацькі не змогуць атрымліваць смс-паведамленні пра яго месцазнаходжанне.

Ягор Марціновіч

ЯКАСЦЬ ЖЫЦЦЯ

Як выбіраць гранаты

У саспелага граната скурка трошкі падсушаная і (увага!) нібыта абцягае зерне.

Унутры граната — 200, а то і ўсе 300 сочных зярніт. Яны будуть смачнымі і карыснымі, калі гранат выспеў непасрэдна на дрэве. Знятая раней часадавіна таго не дакажа.

Спелы гранат павінен быць сухім звонку і скавітым усяздзінне. У саспелага граната скурка трошкі падсушаная і (увага!) нібыта абцягае зерне.

Калі ж скарынічка гладкая і не падсушаная, значыць гранат сарвалі з дрэва зяліненым. Яго насенне можа быць чырвонага колеру, аднак чырвоныя ў дадзеным выпадку не зна-

чыць «салодкі».

Яшчэ адзін момант. Зазірніце ўтве месца, дзе ў граната была кветка: нічога зялінага ў саспелай садавіны там быць не павінна.

Якіны гранат павінен быць цвёрдым навобоцац. Калі мяккі, значыць быў пашкоджаны: пабіты ў дарозе, падмарожаны ці падтні.

Чаму карысна есці гранаты

Гранат — адзін з самых вітамінных гатунку садавіны на зямлі. А карысна ў ім... абсолютна ўсё: і скурка, і мякансі, і сок, і кветкі дрэва, і карані...

Так, адвар са скуркі пладоў граната-

та дапаможа ў выпадку запалення кішочніка ці страйніка, падтрымае ў барацьбе з дызентэрый і гемароем. Сок граната, з высокім утрыманнем вітаміну С, падмацуе арганізм. Гранаты вылічліваюць апетыт, умацоўваюць сэрца.

Яшчэ сок граната рэкамендуецца ў выпадках малакроўя, бранхіяльнай астмы, радыциальная апраменняння. Треба толькі меши на ўзве, што гранатавы натуральны сок неабходна разводзіць вадой, бо яго кіслата раз'ядзе зубную эмаль. А яшчэ ён прыцікнаны пры ізве, гастроітах і падвышанай кіслотнасці страйніка.

А кветкі граната, лепіц за ўсё сушаныя, можна заварваць на кішкі гарбаты — такі адвар прынясе карысць гіпертонікам.

Ешце з розумам!

Настава Шамрэй

Зімовая рыбалка — што, дзе і як

Практычныя парады для пачаткоўцаў.

Хутка снегань, а значыць прыўядзе пара зімовой рыбалкі. Найперш варта памятаць, што ісці на зімовую рыбалку варта ў каманды. Першы лёд заўсёды ненадежны.

На рыбалку труда пачаткоўца. Абутак мусіць быць не зусім вольны, але і не цесны. Ноў павін-

ны быць сухім. Ні ў якім разе не грызіцесь алкаголем! Вазміце тэрмас з гарачым пітвом.

Што за рыба бірацца зімой? Судак, ішчупакі, ляшчы, плоткі і язі актыўныя напачатку зімі і напрадвесні. Акуні ды налімі ловіцца ўзім аж да пераста. Ловіць рыбу на чарвікі і матыля, на жыцьця і блешню.

Калі берагі вадаўмаў закоўваюцца ў лёд, рыба сыходзіць на глыби-

ню, хаваецца ў яміны. Каб не прыходзіць дамоў з пустой торбай, рыбаку-пачаткоўцу трэба вывучыць месца палявання — рэльеф дна, пльны рапі.

Што рабіць, калі вы ўсё ж праваліліся пад лёд?

Першое — па старайцесе не панікаць. Трэба выкінуць руки ў бакі і павіснуць на краях палонкі. Потым па старайцесе паддягніцца, легчы на спіну і выглазіці з вады. Толькі адпоўшы на некалькі метраў ад палонкі, кладзіцца на жывот.

Сямён Печанко

Сямен Печанко

РЭАКЦЫІ ЧЫТАЧАОУ НА NN.BY

А вось дэмографія будзе ў мінусе, бо калі кожная жонка даведаецца, дзе муж начуе... гэта будзе страшна. Колькасць разводаў у разы скокне.

Алесь

А чаго баяцца? Бог і так нас бачыць ва ўсёй красе...

МТС

Згодзен! Жаніца не варта зараз. Яўмен са Старобіна

Чалавеку, якому німа чаго хаваць ад свайго другога паловы, гэта паслуга не страшна.

Siarozhka

Ну, чорт яго ведае... З аднаго боку так, мне німа чаго хаваць, а з другога — неяк непрыемна адчуваць за сабою кантроль.

Анатоль

Заўсёды ж магчыма здрадзіць аднаму аператару і перайсці да іншага. І, напрыклад, зусім немагчыма адсачыць знаходжанне абленента гарадскіх тэлефонаў і таксафону.

Масяня

Ужо занесла свайго мужа як дзіця #1 (што недалёка ад ісціны). Памылка — 200 м да пайднёвага заходу. Някепска. Карапун вам, мужыкі.

Інга

Калі жонка не сочыць за сабою, яна сочыць за мужам.

Пэрэс Хілтан

А мене здаецца, гэта самае сапраўднае правашэнне правоў чалавека. Кожны мае права на асабістую свободу, а тут яе праста пазбаўляюць.

Sarah Connor

НАША СТРАВА

Торт «Яўгіння»

4 яйкі, 2 жаўтки, 300 г цукру, 40 г фісташак без шалупіння, 140 г бульбяной муки, 26 г цукатаў, 100 галодкага міндалю, 3/4 шклянкі канфіцюру, 1/2 лыжкі масла, сухары для абсыпкі формы.

Які і жаўткі расцерці з цукром у густую аднародную масу, дадаць бульбяную муку, дробна парэзаныя цукаты, фісташкі і міндалі (палову фісташак і міндалю дробна пасекуць, палову — разрэзаны надвое). Мясіць честа да пышнасці, раздзяліць на 2 ці 3 каржы і выпесы іх у духоўцы. Кожны корж намазаць канфіцюром, скласці каржы адзін на адзін і заліць глязурай.

З кнігі: Вінцэнта Завадскага, «Кухарка літоўская», 1858

Рэцэнцыі тыдніка падрыхтавала і праверыла — пальчыкі аблізала — Наталка Бабіна

ГАЗЕТКА ДЗЕТКАМ

РОБІН-БОБІН

Робін-Бобін-Ненажэрэ скрумаў міліцыяна!

З'еў каня і сям цялят,

і дранацаць парасіт!

Згрыз палац і п'яць дамоў,

і трывацаць караблёў,

згамаў кузню, кавала

і самога карабля!

Лондан з'еў і Ліверпуль,

выпіў рэчку — буль-буль-буль,

эхэр карову і быка,

рака, жабу і жука...

Загарні хутчэй старонку,

каб цябе хоць ён не з'еў!

Адаптация з украінскага перакладу Міколы Бугая

ПРЫВАТНЫ АБВЕСТКІ

ЭЛЕКТРЫК ШУКАЕ ПРАЦУ

Электрамантаж праводкі, установка свяцілнікаў, разетак, выключальнікаў. Сяргей. Т.: (029) 292-02-02.

КЕЛЬЦІ ДРАКОН

Запрашаем у школу часнага ірландскага танца «Кельцы дракон». Т.: (029) 155-54-43 (Кацрына), (029) 633-16-12 (Вічаслав).

ШУКАЮ

Шукаю кінастужкі: «Дзіке паліванне каралі Стаках», «Чорны замак Гальшанскі», «Маці ветру», «Сівая легенда». Т.: (029) 800-89-87 (МТС). Сяргей.

СПАЧУВАННІ

Сбры выказываць спачуванні Юрасю Шпаку-Рыжку з нагоды смерці мачі.

Прыватны абвесткі ў «НН» (не больш за 15 словаў) можна падаць бясплатна. Даўыдайце поштай (а/с 537, 220050, Мінск) ці праз e-mail (nn@nn.by) або размяшчайце на форуме сайту www.nn.by. Дык скарыстаўцеся!

